

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
Egy soros petit sor egyzet 20 fillér.
minden következéssel 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 527.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, december 21.

Rohammal elfoglalt erős montenegrói állások.

Budapest, december 20. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Az egész harcvonalon mérsékelt tüzési tevékenység, amely csak a Chiese-szakaszon és Col di Iana területén vált hevesebbé.

Délkeleti hadszíntér:

Kövess tábornok csapatai rohammal vették be ellenség erősen kiépített hadállásait a Tara kanyarulatánál, Bjelopoljetől délnyugatra és Godusanál. Beranetől északra, a Tara mentén folyt harcokban három hegyi ágyút, két tábortágyút és ezerkét száz pusztát zsákmányoltunk. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Sikeres harcok Majkovácnál.

Berlin, december 20. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelentik:

Nyugati hadszíntér:

Tengerparti ütegeink tüzelése elűzött ellenséges monitorokat, amelyek tegnap délután Westendét lötték. Az arcvonalon élénk tüzési tevékenység mellett csapataink több sikeres robbantást végeztek. Egyik repülőrajunk megtámadta Poperinghe helységet, amelyben ellenségnek számos összeköttetései futnak össze. Egy angol kétfedelűt Brügge mellett légi harcban lelőttünk, a bennülők meghaltak.

Keleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Balkán hadszíntér:

A Tarától északkeletre vívott harcokban, mint utólag jelentik, három hegyi és két tábortágyút zsákmányoltunk. Tegnap Majkovácnál további, az osztrák-magyar csapatokra sikeres harcok voltak. Több száz foglyot szállítottak be. A német és bolgár hadseregrészekről nincs jelenteni való. **Legfelsőbb hadvezetőség.** (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Török sikerek

Kut-el-Amaránál.

Konstantinápoly. A főhadiszállás közli december 18 án:

Irak-front: Csapataink tovább robbantották Kut-el-Amara előtt az ellenség állása előtt levő mindennemű védelmi műveket. Nehéz tüzésünk eredményesen bombázta az ellenség lövészárkait és fedezékait Kut-el-Amarában. Az ellenség újra dum-dum lövedékeket használt.

Kaukázus-front: Orjáratok esete-patáin kívül nincs jelenteni való.

Dardanella-front: Az Anafortia-szakaszon időközönként szűnnetelő tüzési harc. Az ellenség által itt felrobbantott két akna közül az egyik visszafelé sült el és az ellenség lövész-árkait pusztította el. A másik sem okozott nekünk kárt. Csapataink ellenséges lövészárkokban nagy számú szuronyt, töltényt és más hadi anyagot zsákmányoltak.

Az Ari Burnu-szakaszon az ellenség jobbszárnyunk ellen sok bombát dobott. Egy cirkáló és három pán-

ólos monitor, valamint a parti tüzéség egyideig különböző irányokban tüzelt. Tüzéségünk eredményesen viszonzta az ellenség tüzelését.

Szedil-Bahr-szakaszon a tengerszorosnál felállított tüzéségünk december 17-én délután két szállítóhajó közül, amelyek hadianyagot és katonaságot szállítottak partra, az egyiket elsüllyesztette. A partraszállítási munka megakadt. Parti tüzéségünk az ellenség jobb- és balszárnyán levő lövészárkaiban és a bombavető állásokban károkat okozott és az ellenséges ütegeket elhallgattatta. Egy cirkáló és egy monitor Klidsitepe környékének bombázása által nem okozott károkat.

Tisza a háboru végéről.

(A főrendiház ülése.)

Értesítve tudósítás.

Budapest, december 20

A főrendiház mai ülésén az összes javaslatokat vita nélkül fogadták el. Vita csak az indemnitásnál volt. Széchenyi Adárd gróf a középiskolák elnémetesítése ellen foglalt állást. Meghallik a német kultúra előtt, de elnémetesítést nem tűr. A választójogot követeli. Gerliczy Félix báró a földművelésügyi miniszertől felvilágosítást kér több gazdasági intézkedés ügyében.

Jankovich Béla kultuszminiszter reflektálva Széchenyi beszédére, kijelenti, hogy a német nyelv tanulása nemzeti szempontból is fontos. A német nyelv tudása által fiaink fenntartják a kapcsolatot a külfölddel. Azon a téren van, hogy a német nyelv intenzívebb oktatása szükséges. Lehetőleg már az első középszintű osztályokban tanítsák. Nincs ellenvétele, hogy a görög helyett valamely nemzetiségi nyelvet tanítsanak.

Zelenski Róbert gróf védelmébe veszi a gazdaosztályt, különösen a nagybirtokosokat azon vád ellen, hogy ők az okai a drágaságnak. A választójogot elítéli, mert az csak korrupciót szül. Zichy Rafael gróf a gyermekhalandóságot teszi szóvá. Sándor János belügyminiszter kijelenti, hogy a kormány a legnagyobb gonddal figyeli a kérdést és igyekszik megtenni mindent, hogy a halandóság korlátozassék.

Tisza István gróf becsánatot kér, hogy rekedtsége miatt nem válaszolhat a szónokok megjegyzéseire. A kormány tudatában van összes nagy és szent kötelességeinek. A nemzet vallás, nemzetiség és korszakosság nélkül annyi fényes példáját szolgáltatja tetteiben nyilvánuló életerejének, hogy a kormánynak kötelessége

a nemzetnek ezen életerejét megtartani és értékesíteni. A háborút nem mi idéztük elő, de végig küzdjük ugyanazon határozottsággal, mint eddig, azzal a határozottsággal, a mellyel a győzelmet zászlainkhoz tűztük. Arra a kérdésre, hogy meddig tarthat a háború, csak annyit válaszolhatunk, hogy erre csak azok válaszolhatnak, akik a háborút előidézték. Végig visszük a háborút, míg országunk biztonsága biztosítva nincs. Végig visszük, míg ellenségeink be nem látják, hogy a háború további folytatása csak felesleges vérontás. Az ellenségek ma már tisztában vannak azzal, hogy támadási céljaikat nem érhetik el. Mi is sokat áldoztunk, de sokkal nagyobb azok áldozata, akik a hadjáratot elvesztették. A nemzet továbbra is csüggedetlenül kitart. Kéri a javaslat elfogadását.

A javaslatot, valamint a többi javaslatokat vita nélkül fogadták el.

Csernoch János hercegprímás ajánlja, hogy új év alkalmából az elnökség útján üdvözlje a királyt. A méltóságos Ház az indítványt nagy lelkedéssel elfogadta. A főrendiház következő ülése január negyedikén lesz.

Királysértés az aprópénz-hiány miatt.

(Mi történt a halmágyi vásáron?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, december 20.

Nem nagyon kell a közönség emlékébe idézni, kétségtelenül emlékszik mindenki arra az aprópénz-hiányra, mely ennek az évnek az első felében még eddig is kiderítetlen okokból, oly intenzíven érezhető volt.

Ebben az időben, május hó 15-én történt, hogy Matyuca Nikola kalugyeri gazdálkodó, elment az aradmegyei Nagyhalmágyra országos vásárra.

Nagy bankót vitt magával. Husz koronást. Azzal akart egyetmást vásárolni. Az egész nagy vásárban nem akadt egy tremtett lélek, aki visszatudott volna adni, vagy fel tudta volna váltani a Matyuca Nikola husz koronását.

A kalugyeri gazda nagy busan konstataulta, hogy ő nem vásárolhat. Végre is az az ötlete támadt, hogy bemenjen a falusi korosmába. Itt tán van csak aprópénz?

Matyuca Nikola már messziről lobogtatta a maga husz koronását. Ugy kérlelte a korosmárost:

— Tessék felváltani!

— Nincs aprópénzem! — mondta a korosmáros.

A gazda nagyot nyelt. Kis habozás után megszólalt:

— Nem kívánom ingyen. Adok egy pár batost, ha felváltja.

— Ha forintot ad minden váltásért, akkor nincs aprópénzem.

Most már szótlan végkép elkecseregett Matyuca Nikola. Olyat mondott a maga husz koronás bankójára, amiért feljelentették — királysértés miatt.

Ezt az ügyet tárgyalta tegnap a nagyvárad királyi törvényszék Szöllőssy Gyula királyi törvényszéki bíró elnöklété alatt. A tárgyalás során kihallgatták tanuként Fodor

Miklós nagyhalmágyi telekkönyvvezetőt is, aki tenuja volt a korosmában a királysértésnek, de egyszersmind azt is igazolta, hogy tényleg nem akadt a vásárban senki, aki felváltott volna egy 20 koronást és így a legnagyobb fokú elkecsereedés mondatta Matyuca Nikolával azt, amit mondott. Ezt enyhítő körülményként figyelembe vette a törvényszék is, amely a vádlottat egy bavi fogházra ítélte.

Az osztrák-magyar flotta Durazzo előtt.

(Csüggednek az olaszok. — 300.000 magyar két millió olasz ellen. — Elcsapott olasz tábornokok.)

Tábori tudósítás.

Róma—Luganó, december 20.

A *Gazetta Venezia* elmondja, hogy az osztrák-magyar flotta két nappal a meduai kirándulás után megjelent Durazzo előtt s elsüllyesztette az összes ottlévő hajókat és gőzösöket, a semlegeseket sem kímélve. Az ott lévő *Carmentano* olasz hajón megjelent egy osztrák-magyar tiszt, két matrózzal átkutatta a papirokat és az olasz zászlót darabokra tépte. A durazzói lakosságot az osztrák-magyarok biztosították, hogy ne féljenek, mert nem sokára Albániában osztrák-magyar csapatok kötnék ki. A lakosság körében az osztrák-magyar flotta megjelenése nagy hatást keltett. Az olasz buvárhajók csak este érkeztek meg, amikor az osztrák-magyar flotta már rég elhagyta Durazzót.

Az olasz sajtó különben most kezd ráeszmélni, mennyire sikertelen az olasz hadsereg eddigi hadjárata. A *Corriere della Sera* katonai szakértője például egyszerűen rámutat arra, hogy a több mint két milliós olasz hadsereggel szemben mindössze 800,000 magyar és osztrák katona áll. Más lapok viszont még kevesebbre, 350,000 főnyire becsülik azt az osztrák-magyar védősereget, amelynek éretlenségénél több, mint fél esztendő óta számtalan olasz rohama zúzta össze magát.

A hadsereg működésével való elégedetlenség megnyilvánul abban is, hogy igen sok magasrangú olasz katonatisztet nyugdíjaztak, vagy helyeztek rendelkezési állományba. Így az olasz lapok jelentése szerint *Fara* altábornagyot, *Ferra*, *Quarglia Pasquale* és *Porta* vezérőrnagyokat „spriccelték.” *Imonti* nápolyi intendaturai őrnagyot csalás és megvesztegethetőség miatt letartóztatták. Jelentik továbbá az olasz lapok, hogy *Berardi* tábornokot, a *Sassari-dandár* parancsnokát e hó 15-én a *Karszifronton* gránátszilánk megölte. *Tacehetti* tengerész főőrnagyt, a *tarenti* katonai egészségügyi intézmények igazgatója pedig infekció következtében halt meg.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irásbelli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Genf. Az amerikai kormány újból utasította római nagykövetét, hogy az összes rendelkezésre álló hajókat vásárolja meg s azokon az Albániába menekült szerb gyermekeket és asszonyokat szállítsa Olaszországba.

Berlin. A birodalmi gyűlés tárgyalta a háborús jövedelmek megadóztatásáról szóló javaslatot. *David* (szocialista) az egyenes hadiadó életbeléptetését ajánlja. *Helfferich* államtitkár kijelenti, hogy a háború óriási adóterhet fog rákérni tekintet nélkül a hadikárpótlásra, amelyre Németország feltétlenül számít. A háborúban ki kell tartani, kerüljön az bármibe. A német hazafiság nemcsak hadikölesönjegyzésben, hanem adófizetésben is mutatkozik. Történjék bármi, az új adótörvények szükségesek.

London. French tábornagy bucsuparancsában azt a szilárd meggyőződését fejezi ki, hogy a csapatok fényes hőstetteinek, fékezhetetlen hősi szellemének folytán a harc dicsőséges kiemetele már nincs messze. Legazivélyesebb köszönetét fejezi ki a csapatoknak.

Berlin. A *Lokalanzeiger* jelenti *Rotterdam*-ból: Az amerikai válság az *Ancona* ügyben ma indult el. A jegyzék a viszonyválaszra nem köt ki határidőt, de a monarchiának gyorsan kell dönteni, nehogy a diplomáciai viszony megszakadjon. A jegyzék tenntartja az eredeti követeléseket, de magyarizációkat ad, ami az első jegyzékből hiányzott.

Budapest. A *Pester Lloyd* jelenti *Bukarest*-ből. *Balesik*-ből jelentik: Ma reggel fél tízkor megjelent *Balesik* előtt egy negyven nagy és kis hajóból álló orosz flotta. Megjelent négy nagy csatahajó is, amely *Kalajakra* mellett felállott, míg a többi hajók a ködben eltűntek. Tíz órakor heves bombázást halottak. Még bizonytalan, hogy a bolgár partot bombázták-e, vagy két ellenséges hajóraj harcolt-e.

GYÁSZROVAT.

Temetés. Nagy és igazi részvétnak megnyilvánulásával temették el tegnap délután 2 órakor *I. Deutsch Mór* nemeslelkű emberbarátot. A temetésen megjelentek a hitközség képviselőiben *Nemess Zsigmond* dr. országgyűlési képviselő, a *Chewra Kadisa* nevében *Weisz Dávid*, a Kereskedelmi és Iparkamara nevében *Ottenberg Tivadar* udv. tanácsos, az Izraelita Jótékony Egylet nevében *Hegyi Albert*, a kiházasító- és betegsegélyező egylet nevében *Kohn S. N.*, továbbá jelen voltak: *iltói Adler Andor*, *Deutsch Andor*, *Goldschmidt Sándor*, *Glück Dezső*, *Freud Fülöp*, *Fekete Jakab*, *Schreyer Viktor*, *Menczer Jakab* és még igen számosan. A főkantor egyházi éneke után *Vágvölgyi Lajos* dr. főrabbi gyönyörű szavakban emlékezett meg egy igaz nemeslelkű hithű emberbarátról, aki egész életét a jótékonyaságnak szentelte. A család nevében *Krausz Jónás* rabbi meghatóan bucsuzott el.

Száz vagon lisztet csempészték ki Aradról.

(A postal csomagfölvétel szigorítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20

Az Aradi Közlöny cikkei tudvalevőleg fölkellették a hatóság figyelmét az Aradról történt nagymérvű liszt csempészésre, amelynek következtében — mint ismeretes — a lakosság egy része liszt nélkül maradt és a jövőben a polgárság élelmezése csak nehézségek útján lesz megvalósítható. Remélhető azonban, hogy ezután a Spitzlerék nem garázdálkodhatnak tovább, mint eddig tették, mert a kereskedelmi miniszter pártját akar venni a lisztcsempészetnek és ha a legutóbbi rendeletet szigorúan végrehajtják, akkor a csempészet megakadályozható lesz ezután. A jövőben ugyanis lehetetlenné válik, hogy Aradról Karlebadba és egyéb ausztriai tárdóhelyekre öt kilogrammos csomagokban naponként métermássa számára szállíthassák el a lisztet a haszonleső teremtések, akiknek nem fontos az aradi lakosság élelmezése, csak a profit megszerzése izgatja őket. Hivatalos megállapítást nyert, hogy Aradról néhány hónap letorgása alatt mintegy 80-100 vagon különböző minőségű lisztet csempészték ki. Hogy mi módon lakoltassák meg ezért a bűnösöket, az a hatóság feladata.

Mint ismeretes, a kereskedelmi miniszter végre szombaton kiadta azt a rendeletet, amelyben megtiltja, hogy az országon kívül eső területekre hármiféle lisztet, sertéshúst és zsírt postán szállíthassanak. A vasúti szállítást tudvalevőleg már régebben megtiltotta a miniszter.

Kérdést intéztünk Burger György aradi postaírnökhöz, hogy mi módon fogják vérehajtani Aradon, a csempészek Eldorádójában ezt az okos miniszteri rendeletet?

— A rendelet — mondta Burger — ma reggel érkezett meg hozzánk és már intézkedtem, hogy azok érvényt szerezzenek. Ha a

határunkon kívül eső helyre adnak föl csomagot, figyelmeztetjük a feladót, hogy amennyiben liszt, zsír, vagy sertéshús van abban, úgy nem vesszük föl. Kioktatjuk arra is, hogy nincs célja a hamis adat bevallásának, mert az ország határán minden csomagot fölbontanak és ha tilos tárgyakat találunk benne, úgy nemcsak, hogy elkobozzák, hanem a feladót meg is büntetik. Arra peresze nekünk nincs időnk, hogy itthon minden csomagot fölbontsunk, mert minden képezetet fölülmuló csomagforgalom van most. A mai napon például Aradon 500 darab csomagot adtak föl. Ezt három alkalmazott vessi föl, ezektől nem kívánható meg, hogy minden csomag fölbontásával bibelődjenek. Ez a rendelet a tábori csomagforgalomra nem vonatkozik, mert tábori postaszámra eddig sem vehettünk föl élelmiszert. A táborokból sok csomag érkezik vissza, s ha élelmiszert is tartalmaznak ezek, akkor nem lehetne azokat talán föl se bontani a romlottságtól. A visszaérkező tábori csomagokat bizottság előtt bontjuk föl, ha nem ismerjük a föladóját. A gazdátlan csomag tartalmát, a ruhanemüket, a dohányt a katonai kórházaknak átadjuk.

— Itt említem meg, habár nem tartozik szorosan ide, hogy a közönség lehetetlen mérvben kultiválta mostanában az expressz-leveleket. Aradra átlag naponta 100 expressz-levelet érkezik és csak egy kézbesítő van hozzá. A közönség általában azt hiszi, hogy az expressz-leveleket külön vonatok viszik. Ez tévedés. Ezek a levelek is a rendes postafutókkal továbbíthatók és béke idején a kézbesítésüknél valami gyorsaság mutatkozott. Most azonban a rendes levelet néha még hamarabb kikézbessítik, mint az expresszt.

Montag bácsi.

(A kibicék doyenje haldoklik.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 20

A sok fiatal, idő előtti halálba belevegyül egy ritka hosszúra nyúlt, érdekes életnek mulása. Montag Linót a városnak szelvényében ismert Montag bácsija haldoklik. A telén, mikor az az ország az olvasók elé kerül, hitelezte kilencvennyolc esztendő pályafutását. Száz esztendőnél idősőbbnek tudták, pedig még innét volt két évvel a százon. Így is egyik legöregebb embere a városnak és mindenestre legöregebb kibicé.

A mai nemzedék csak így ismerte. Fialat korában, negyvennyolc után, Bácskából vándorolt erre a vidékre; eleinte maga gazdálkodott, később rokoninál, a csanádmezeyei Montag-birtokon gazdálkodott. Mikor megöregedett, beköltözött Aradra és itt rokonai támogatásából élt.

Legnagyobb szórakozása a kibicelés volt. A helyben nem volt konzervatív; eleinte a Központi-ban, ezután a Városi kávéházban, legutóbb pedig a Fehér Kereszt-ben kibicélt. A társaságot is sűrűn váltogatta. Persze gyakran megesett, hogy a kibicelés közben elaludt:

— Sehol se lehet olyan jól szundikálni, mint a kártya mellett...

A kibicelés mellett kivette a részét a kávéház egyéb gyönyörűségeiből. Szorgalmasan olvasta az újságokat és szenvedélyesen polittizált, úgy a belső, mint a külső polittikáról. Politikailag kemény negyvennyolcsa volt, a választásoknál mindig kitűzte a zöld tollat. A háboru is erősen foglalkoztatta:

— Csak addig szerejnek élni — mondotta, — a míg vége lesz a háborúnak. Kiváncsi vagyok a végre...

— Persze — ingerkedtek vele — mert tudia, hogy a háboru még két évig is tart. Akkor fő száz éves lesz.

Csodálatos magas korig tudta megőrizni testi erejét. Csak egy esztendő lepte meg az öregség első kórija: a szemel elgyengültek, megvakult és akkor persze vége volt a kávéházba járásnak. Pedig még „bóni”-ja volt. Az öreg ur unokáoccsának, Montag Manónak az volt a szokása, ha a kávéházban találkozott vele, örömmel köszöntötte és a főpincéernél egy félévre előre kifizette az usonna-kávéját. Talán le se fogvashatta az utolsó félévét...

Kilencvennyolc esztendő... Még háboru nélkül is (amikor olyan kevés a valószínűsége a hosszú élettornak) senki se kívánhatna magának többet. De azért mind, akik ismerték, sajnálják a derék lelkű, kedves öregot a kávéházi társasvendégek és a hűségese kibicék doyenjét...

Nyolc hónap a háborus Franciaországban.

(Magyar leánya, akit nem internáltak. — A hadügyminiszter protekcioja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 20.

Aradon egy uri családnál néhány hét óta érdekes fiatal leánya tartózkodik: Gruber Sándor dr. szentgotthardi főorvos leánya, aki a háboru első esztendejét francia földön élte végig. A feketeszemű, eleven, bátor fiatal hölgy: Gruber Hilda azok közé a kevesek közé tartozik, akik különös szerencsével elkerülték az internálást.

Nyolc hónapig élt a háborus francia földön és közvetlen tapasztalatokat szerzett arról az életről, hangulatról és kedvről, amellyel franciák a nagy háborut kezdték és folytatják. Az Aradi Közlöny munkatársának a francia földön töltött hadi hónapokról és az épen háborura készülő Oroszországon át hazatéréséről sok érdekeset tudott elmondani Gruber Hilda.

— Két év előtt mentem ki Párisba — kezdte elbeszélését. Az volt a szándékom, hogy legalább három évet töltsék künn, megtanulok alaposan francián, ezután esetleg tovább megyek Angliába és ha az angolban is tökéletes a tudásom, hazatérök. Most a háboru mindent megváltoztatott. Hogy a háboru után vissza megyek-e még, igazán nem tudom. bár az a család, amelynél voltam, igazán nagyon szépen, felejtethetetlen jól bánt velem.

— Tordieux dr. párisi orvos családjánál voltam az egész két év alatt. Németül tanítottam az orvos gyermekeit és én tökéletesen franciá tudásomat. Épen Mont d'or-ban tartózkodtunk, amikor megjött a háboru híre. Délután öt órakor érkezett a távirat. Vidám hangulat volt, cirányzene játszott a café-restaurant-ban. A mozgósítás, a háboru híre egyszerre véget vetett a jókedvnek. A zene elhallgatott, minden arc elborult. Mondhatom: nyomát sem láttam olyan lelkesedésnek, harcias hangulatnak, aminél — mint idehaza hallottam — nálunk mentek a háboruba. Az első napokban még abban bíztak az emberek, hogy a németek megmondják a dolgot, „bocsánatot kérnek.” Amikor ezután visszavonhatatlanul bizonyos lett, hogy kitört a harc, akkor sem lelkesedés mutatkozott, hanem vad és féltelen gyűlölet.

„Allboch” — ez lett a németek gunyveve az első perctől kezdve. Nagy gyűlölettel beszélték a magyarokról is. „Azért haragszunk a magyarokra — mondta nekem egy francia ismerősöm — mert lovakat adtak el a boche-oknak.”

— A magyar, német, osztrák alattvalókat egymásután fogták el és akár férfi, akár nő, akár fiatal gyerek volt, internáltak. Némely volt a szerencsém, hogy Tordieux-ék nagyon szerettek és Tordieux dr. magyar orvos kollégájának leányát látta bennem. Más családok egész egyszerűen kitérték az utcára a magyar vagy német kisasszonyokat, maguk adták a hatóság kezére, de engem valószínűleg rejtették. Mindjárt az első napokban megállapodtunk abban, hogy mindenki előtt román, romániai szülőként leányként szerepeltek ezentúl. De Mont d'or-ban sokan tudták, hogy ki valójában a városbászáról ismételtén küldtek érdeklődni a doktorékhöz, hogy náluk van-e még „az a magyar leány?” Hogy a zaklatást kikerüljék és

ne legyen bántódásom, Tordieux dr.-ét a kedvemért Clermont-ba költözték át. Itt senki sem ismert, elhitték, hogy román leány vagyok.

— Bántódás nélkül éltem át nyolc hónapot. Gazdám egy sebesült kórház vezetője lett és pedig jó részben sebesülten fogságba került németek feküdtek kórházában.

Amikor az első német sebesülteket — két hatalmas szál embert meglátták — a clermontiak egész elémültek: hiszen ezek az óriási barbárok szeszamorzsolják a kis franciákat. Később, mikor kisebb termeltű német katonákat is láttak, megrémisztalódtak, de a németek kegyetlenségéről és vérszomjáról terjesztett mesében mindvégig annyira hittek, hogy egyetlen clermont-i nő nem jelentkezett ápolónőnek Tordieux dr. kórházába, mert félték a sebesült boche-ektól. Ellenben a német sebesültek számára rengeteg hervadt, szárított virágot küldtek a kórházba, nem ajándéknak, hanem azért, hogy ebből leát főzzenek a részükre. Tiszának nevezték ezt a virágtét. Soha azelőtt hírét sem hallottam, de a szegény sebesültek megitták a főzetet, mert nem volt más.

— Minden jó lett volna, csak az nyugtalanított, hogy hazulról nem kaptam hírt. A francia lapok pedig rettenő dolgokat hazudtak Magyarországról és bizony én abban a hitben voltam híreik alapján, hogy az oroszok már valahol Budapest tájékán vannak, talán el is pusztították a fővárost. Tordieux dr.-ék látták nyugtalanságomat és amint mindig jószívűek voltak, most is segítségemre jöttek: megígérték, hogy kieszközlik hazautazásomat. Millebrand hadügyminiszter jó barátságban volt az orvossal és így kaphattam meg Genuába szóló utleveletem, mint romániai illetőségű leány, aki Genuában dolgozó szüleihez utazik. A nevem ugyan cseppet sem romános és emiatt sok bajom is lett, de meg volt az utlevél és én utra keltem. Genuában az ottani osztrák-magyar konzulhoz, báró M.-hez volt ajánlásom. Az út, amely máskor egy napba se telt volna, tizenegy napig tartott. Minden nagyobb állomáson leszállítottak a vonatról, fagattak, kémnek tartottak, utlevelem valódisága felől táviratokban érdeklődtek és amíg Párisból megjött a válasz, őrizet alatt tartottak. En nevettem a kérdéseikre és ez még jobban bosszantotta a sok kém után fürkésző embert. A hadügyminiszterium minden kérdésközlésre irasolta, hogy utlevelem valódi és így tovább mehettek. A kémektől rettegésről az előző nyolc hónap alatt is sokat hallottam. Meséltek egy francia orvosról, akit kémnek néztek és angolok kezébe került, akik sehogy sem akartak hinni iratainak, csak hetek múlva becsajították el, amikor lakóhelyén köröztetni kezdték az eltűnt orvost. Történeteket hallottam arról, hogy elfogtak és aqyon is löttek egy női kémot, aki Vilmos császárnak öltözve (!) jött kémkedni egy francia városba. A kémekkel egyenlően rettegtek egy időben a franciák, különösen a párisiak a Zeppelintől.

— Utólfára még a határállomáson, Ventimigliánál éltem át, hogy kémnek nézzenek. Két szuronyos olasz katona őrizett mint veszedelmes francia kémot, amíg megjött Párisból tizenegyedszer is a távirat, hogy utlevelem rendben van. Folytattam utamat Genua felé, mit sem sejtve arról, hogy ellenséges forrongással telt Olaszországban járok. A konzul: M. báró szeretettel fogadott, néhány napig pihentem, megtudtam, hogy dehogyan is vannak oroszok Budapesten, soha sem is voltak és siettem haza. Egy héttel utóbb már Olaszország is ellenséges föld volt...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Lábass Juci, a Király-színház primadonnájának első fellépte: „Legénybucsu”, operette.

Szerda: Lábass Juci vendégfelléptével „Bájós ismeretlen”, operette.

Csütörtök: „Aranyember, szimű.
Péntek: Délután: Aranyhajú Tündér Ilona és „Arévilus királyfi” vagy „A vasorru boszorkány, látványos gyermekbohózat énekekkel és táncokkal.

Kölcsey-zsur aradi szereplőkkel.

(Elek Oszkárné, dr. Elek Oszkár és Barics Gyula a kulturpalotában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 20

A Kölcsey Egyesület ötödik zsúria vasárnap délután ismét nagy érdeklődő közönséget vonzott a kulturpalota nagytermébe. Aradi szereplők töltötték ki a délutánt és az eddigi előadások vendégei után most szívesen hallotta a Kölcsey-zsurok halás közönsége a közöttünk élőket.

A műsort dr. Elek Oszkárné éneke nyitotta meg. A szép hangú énekesnő meleg átérzéssel interpretált Schubert-dalait és oly szeretettel tapsolták meg, mint háborús katonadalait. Szépen kísért a zongorán az énekesnőt édesanyja: Rotschild Arminné. Érdeklődés fogadta Elek Oszkár dr. előadását, amelyet a tudós tanár egy nagyobb tanulmányából szakított ki a Kölcsey Egyesület közönsége számára. Hosszabb idő óta foglalkozik Elek dr. Jókai Mór regényeiben és novelláiban az oroszok tanulmányozásával és készülő nagy tanulmánya, amely egy előkelő tudományos folyóiratban jelenik meg, felöleli ezt a hatalmas és értékes anyagot. Vasárnapi előadásában a nagy tanulmány érdekes részleteit ismertette meg a közönséggel, amely figyelemmel hallgatta az értékes előadást. Befejezésül Barics Gyula jelent meg a színpadon Kovács Mihály karmesterrel. A színház kitűnő baritonénekes két operarészletet énekelt el. Ugy a torreadordalt, mint a Rigoletto-áriát zugó taps fogadta. Barics, aki könnyű dalokkal már multkor meghódította a Kölcsey-közönséget, a nehéz operáriákat is teljes sikerrel, biztos hangvéttel adta elő. Sikerében egyenlő része volt Kovács karmesternek, aki a zongora mellett művészettel és a jó dirigens figyelmével kísért az éneket.

Az ötödik és a szezon első felét lezáró Kölcsey-zsurról szólván, meg kell emlékezni egy körülményről, amely ma panaszokra ad okot és amelyen az egyesület vezetősége könnyen segíthet (amint halljuk: akar is segíteni). A kulturpalota nagyterme, amelyet még pár év előtt közönséggel meg nem tölthetőnek hittek, szűknek bizonyul azzal az érdeklődéssel szemben, amely a Kölcsey-zsurok iránt nyilvánul. Az idei programban Cholnoky Jenő dr. kettős előadása, a jeles fővárosi írónő: Lux Terke felolvasása, olyan nagy közönséget vonzottak, hogy a terem zsúfolásig megtelt és igen sokan kiszorultak, legalább is a padsorokból, amelyek egy részét az iskolai ifjuság vette birtokába. Kétségtelenül helyes, ha a Kölcsey-Egyesület a fiataloknak is inttat oktató és érdekes előadásaiából: azonban az ifjuság részére fenntartott karzatokon nincs elég hely, a diákok a földszintre is leszorulnak és ami még nagyobb baj: erkélyen és földszinten egyaránt szjogonak, rakoncátlankodnak, miután az intézetek részéről nincs tanári felügyelet. A fiatalok lármája a felnőtt közönséget is za-

varja és általánossá lett az a kívánság, hogy a január-februári szép programot — Payr Hugó, felvinci Takács Zoltán dr., Székely Mihály jönnek Aradra — ne háborítsa semmi. A Kölcsey Egyesület vezetősége bizonyára tud erre módot találni.

* Pataky Sándor karácsonyi tárlata. Főnyes közönség jelenlétében nyitotta meg Varjassy Lajos polgármester az aradi művész Képkiallítását. Szokatlan és örvendetes érdeklődés nyilvánult meg a vernissage iránt, a igen sok kép kelt el mindjárt az első nap. Megvásárolt művek: Lussingrande, Kunyhók, Vizen, Napstűtött falu, Kapáló asszonyok, Ruhatergetés, Az őrszázad szobája, Vitorla javítás, Alkonvat, Dolgos emberek, Bonus tenzer, Cirkvencsi strandon vízfestmények és Szerb pap és Ravasz réz című tollrajzok. A kiállítás naponta 10—4-ig van nyitva a Weitzer-utcai polgári fiúiskolában és karácsony másodnapján zárul.

* A színház hírei. Lábass Juci vendég-szereplése. A Király-színháznak ünnepezt primadonnája kedden kezdi meg két estére tervezett vendégszereplését, a művésznő ezuttal először mutatkozik be az aradi közönségnek és ezen alkalomra két legkedvesebb szerepét választotta. Kedden a Legénybucsu operettben Stellát játsza és holnap, szerdán, a Bájós ismeretlen nagy operettben Lidiát játsza, a többi szereplők maradnak a régiok. Tündér Ilona és Arévilus királyfi vagy a Vasorru boszorkány. Pénteken délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal kerül színre ez a minden jelenetében mulatságos énekes bohózat, melyben csaknem az egész személyzet részt vesz. Főszereplők: Heppesné, Borosnyai K. Szász Anna, Benkóné, Járai S., Barics, Várnai, Delli, Herold stb. Előkészületben Madonna rózsája újdonság, Herceg kisasszony operett.

* Nagy detektívdráma az Apollóban. Stapleton, a szenális gonosztevőt a felrobbantott titokzatos ház romjai nem temették el. A most színre került új szízet kezdetén látunk, hogy a gonosztevő kiúszik a tóhól a újra visszaveri a szabadságát. Sherlock Holmes mestudja Stapleton menekülését az igazgató vad hájsza ismét megindul. A detektív mindenütt nyomában van Stapletonnak, aki halálmegevetően küzd Sherlock Holmes ellen. Az izgalmas jelenetek egymást kergetik a rendkívül érdekes detektívdrámában. A trükkök, amelyekkel Sherlock Holmes dolgozik, egészen eredetiek. Az ember lélegzete megáll, amikor a titokzatos szobát Sherlock Holmes ráengedi a gonosztevőre. A utolsó pillanatban Stapletonnak kitűnő ötlete támad a megmenekül. A végső mégis utólfári: az igazmatlan hájszában belesüpped egy mocsárba. A nagyszabású detektívdráma mai premiéje óriási publikumot vonzott az Apolló-színházba. A közönségnek rendkívül tetszett a kép. Nagy sikere volt az új hadiképeknek. A mai műsor kedden kerül utólfára vetítésre.

* A bolgó zsidó. (Sue Eugen világhírű drámája az Urániában.) Talán mindenki ismeri Sue Eugennek gyönyörű regényét: A bolgó zsidót. Egy régen elbunyit gazdag milliomas öröksége utáni haissa, ez a regény tárgya. Az igazi örökösöket megakarlák fosztani a vagyonától, de a bolgó zsidó meglakoltatja a gonosztevőket és a jogos örökösöknek átadja a milliókat. Ezt a nagyszerű regényt dolgozta át most filmre egy berlini filmgyár. A vállalkozás a legnagyobb sikerrel is járt, a film a maga nagyszerűségével méltán állítható a regény mellé, melynek alapján készült. Kitűnő rendezés munkája látszik meg rajta és épen ez az, ami élvezhetővé teszi a darabot. De elsőrangú a szereplő művészek előadása is, tökéletes játékok és összhang az összes szereplők között, a legmagasabb nívóra emelik a filmet. — A motorkirály, a brémai hajógyárban készült felvétel, a filmtechnika legújabb csodája, legközelebb kerül színre az Urániában.

Románia nem követheti Görögország példáját.

(A román kamara felirata. — Akadályok a terménykivitel előtt.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, december 20.

A Konstantinápolyban németnyelven megjelenő „Osmanischer Lloyd“ Görögország és Románia helyzetéről következőket írja:

„Románia gazdasági függetlensége és földrajzi fekvése folytán nagyobb ellenállást képes tanúsítani, mint Görögország, amelynek partjai az ellenség támadásának vannak kitéve és amely az élelmiszerek behozatalára rá van utalva.

A balkáni államok magatartása a katonai sikerektől függ és miután ezeket a sikereket a központi hatalmak aratták, ez bizonyos irányban nagyon megerősítette Románia politikáját is.

Bratianu miniszterelnök az első perctől kezdve nem volt germanophil. Ovatos ember és nagy hazafi, aki Románia rossz sorsát látta abban, hogy a központi hatalmak ellen induljon harcba.

Bratianunak sikerült — kevés kivétellel — többi miniszterétársait is saját feltogása számára megnyerni.

A központi hatalmak erőteljes szerbiai offenzívája arra készítette a román kormányt, hogy egyelőre a semlegesség fentartása mellett foglaljon állást. A román hadsereg szervezése és előkészítése teljes erővel folyik. A besszarábiai orosz csapatmozdulatok ellensúlyozásául a Dunának aknákkal való elzárását rendelte el, mert Románia nagyon jól tudja, hogy Németország vele szemben nem venne mentő körülményeket tekintetbe, amint azt Görögországgal szemben tette.

Románia erős akar lenni, nehogy a gyengeségnek essen áldozatául. Románia félt az oroszoktól, akik már sokszor benyomultak a Moldovába, de amióta a szerb hadsereg megsemmisült, ez a félelem megszűnt.

Románia mindenesetre szigorúan el van határozva, hogy semlegességét — még fegyverrel is megvédi.

A román közhangulat most csakugyan szilárd és nyugodt. Erre vall a kamara magatartása is, ahol a tegnapi délután tartott ülésben olvasták fel a trónbeszédre adandó választfelirat szövegét. A feliratban a kamara kifejezi, hogy ugyanazon érzelmeiktől uralva, jövőre is bizalommal lesz a kormánnyal s annak eddigi azon eljárásával szemben, mellyel — meghallgatva az ország kívánságát — már az első órától kezdve elővigyázattal és bölcseséggel vezette az ország érdekeit. A kamara legközelebbi ülése kedden lesz, amikor megkezdődik a választfelirat feletti vita.

A legnagyobb gondot még mindig a terménykivitel okozza a kormánynak. Tegnapi délután értekezlet volt Bratianu miniszterelnök lakásán, ahol a miniszterelnökön kívül Costinescu pénzügyminiszter, Constatinescu földmívelésügyi miniszter, a mezőgazdasági szindikátus elnöke és az osztrák-magyar-német haditerménybizottságok kiküldöttjei vettek részt. Az értekezlet a

megvásárolt 50,000 vagon termény kérdését vitatta meg.

A bukaresti lapok erre vonatkozólag jelentik:

Az 50 ezer vagon romániai termény megvásárlására vonatkozó tárgyalások a befejezéshez közelednek. A vásárló konzorcium kiküldöttjei annyit elfogadtak, hogy a kiviteli díj felét aranyban, felét leiben fizetik. Costinescu pénzügyminiszter azonban szilárdan ragaszkodik a diinak teljesen aranyban való fizetéséhez és reméli, hogy néhány nap múlva meg lesz a kívánt eredmény.

Macinból jelentik a bukaresti lapoknak: Azokat az orosz hajókat, amelyek az osztrák-magyar-német invázió idején a szerb kikötőkben tartózkodtak és azokból román kikötőkbe menekültek, téli állomásra Macinba hozták. Összesen hét hajóról van szó. Ezek névszerint: Tiraspol, Sf. Sergius, Serbia, Románia, a szerb Tekova, a szerbek által elfogott osztrák Vaskapu és egy orosz torpedó. Macinba hozták öt uszályhajót is.

A tegnapi nap folyamán Unghehinél 401 csomagot szállítottak be Romániába. A csomagokat Szentpétervárról küldik az osztrák Vöröskeresztnek.

A csomagokban kenyvek, cukor, tea, ruhák, szappan és dohány van és az osztrák-magyar fogságban levő orosz hadifoglyoknak küldik.

A 401 csomagot Predealon és Brassón át továbbították Bécsbe.

Jassyból jelentik a bukaresti lapoknak:

Sebeko, volt bukaresti és bécsi orosz követ, jelenleg az orosz külügyminiszterium hivatalnokaként Jassyba érkezett.

Sebekot az állomáson az orosz konzulátus személynete fogadta, ezután ellátogatót a szent Spiridon kórházba, ahová Mendellef jassyi orosz konzul internálva van.

Sebeko az orosz konzulnál tett látogatása után tovább utazott Bukarest felé.

A horvát szabor. Zágrábból jelentik: A horvát képviselőház ma délben kezdte meg második háborús ülését. Az üléskezéskor Mardics Pera elnökölt, aki az első ülés napirendjére az indemnitási javaslatot tűzte ki. Tegnapi az unionista koalíció, mint a jobbpárti pártértekezletet tartott. A koalíció ülésén, amelyet Kullmer Frieves gróf vezetett, a magyar országgyűlés horvát tagjai beszámoltak budapesti tanácskozásuk eredményéről s különösen a zászló- és címer kérdés fázisáról referáltak. A párt megnyugodott abban, hogy a kis címer kérdésében végsőben a regnikoláris bizottság fog dönteni. A jobbpárti értekezletnek eredménye, hogy a párt megelőzések közjogi álláspontjának újbóli hangsúlyozásával s egyébként — a háborús helyzetre való tekintettel — belső békét nem bontja meg s a háni kormány javaslatai ellen nem indít parlamenti harcot. A „Horvát Tudósító“ jelentése szerint három napi üléskezés után nyolc nap szünetet tart a szabor.

Az angol fővezérváltozás kulisszatitkai.

(Viszálykodás French és Kitchener között. — French Joffrenak is ellenszegült.)

Távirati tudósítás.

London, december 20.

Egy semleges újságíró írja lapjának Londonból: John French tábornagy, a flandriai összes angol haderő néhai főparancsnoka most már csak helyőrségi feladatot teljesít. Még pedig nem megromlott egészségi állapota miatt. Ezt a kifogást egyébként a négyesszövetség eltűnt vezérei közül már sokan használták. A londoni hadi hivatal őt „saját kívánságára“ tette jégre.

A londoni hadi hivatal nyilván számít a közvélemény feledékenységére. Azonban még nagyon rövid ideje múlt, hogy az amerikai újságok révén barát és ellenség egyaránt értesült a Kitchener és French közti viszályról. Es a viszály tudvalevően a nyár folyamán annyira kiélesedett, hogy a két marsallnak további együttműködése lehetetlenné vált s a párbajban alulmaradt félnek — French tábornagnak — lemondását csak elnapolták nyugodtabb időkre. Az akkori újságtámadásoknak, melyek a lapokban és a parlamentben Kitchener ellen történtek, a kiinduló pontja French főhadiszállása, Smith Dorrien s más angol vezérlőtábornokoknak French tábornaggal való nézeteltérései, s visszalépésük után világos volt, hogy valami a franciaországi angol főhadiszálláson nincs rendben. Smith Dorrien, az első angol hadtest vezénylőtábornoka azért volt tövis French szemében, mert Kitchenernek barátja és baltársa volt, s alatta harcolt Dél-Afrikában; őt tartották egyébként az angol sereg legkiválóbb stratégiájának.

De nemcsak az angol vezénylőtábornokok voltak elégedetlenek French tábornaggyal, hanem a francia tábornokok és a francia kormány is. Ezek sem voltak egyetértésben vele s a különböző látogatások, melyeket Asquith, Kitchener Lloyd George tettek Franciaországban, mindig azért váltak szükségessé, hogy a French és a francia tábornokok között levő differenciákat eloszlassák. French főszerepléséről panaszkodott, a franciák pedig azt vetették szemére, hogy az ő frontja csak 30 mérföld, a franciáké pedig 400 s dühöngtek, hogy French nem határozza el magát offenzívára s nem látja át annak szükségességét. Midőn végül a nagy ősi offenzívára került a sor, amely olyan alaposan meghiúsult, a franciák azt állították, hogy a harc minden terhére ők viselték s French minden alkalommal ellenszegült az ő offenzívájuknak.

Igy azután törésre került a dolog Joffre és French között s Aneliában kialakult a vélemény, hogy French megbukott. French nevét a hur háboruban tette ismeretvé a lovastámadással, mellyel 1900 február 15-én Kimberley városát megszállta. Mint hadsereg-felügyelő kezdett politikával foglalkozni. Szolidárisnak mondta magát azokkal a tisztekkel, akik nyilvánosan kifejezést adtak rokonérzésüknek az ulsteri forradalommal s Carsonnal. Asquith kormánya azonban olyan nélkülözhetetlennek tartotta Frenchet, hogy ennek ellenére őt bizta meg a háborúban a főparancsnoksággal. Most azután French visszavonul anélkül, hogy dicsőséget szerzett volna nevének.

Szaloniki lázas megerősítése.

(Uj védelmi vonalon az entente. — Szalonikit tartani akarják. — Fenyegetik a törökök Egyiptomot.)

— Távirati tudósítás. —

Athén—Róma—Luganó—Berlin, december 20.

Az entente új védelmi vonala.

Róma. A „Tribuna“ jelenti Athénből: A szövetségesek csapatai serényen dolgoznak az újabb védelmi vonal kiépítésén Kalcidike félszigetén. A védelmi vonal házisa Kaszszandra, ahová nagyszámu hadianyagot szállítanak.

Milanó. A „Secolo“ jelenti Szalonikiból, hogy az ottani erődítési műveken szerb menekültek dolgoznak. Az angolok az utóbbi napokban több, mint száz ágyút szállítottak partra és újabb csapatok érkezését jelezték. A kikötőben tíz nagy hadihajó horgonyoz.

London. A Morning Post athéni levelezőjének a francia vezérkariól kapott értesítése szerint a szövetséges csapatok visszavonulása görög területre teljes rendben, esékély veszteség mellett történt. A szövetségesek frontja már Karasuljtól Kilindrig terjed. Ez az arcvonal már el van látva lövészárkokkal. Kilindertől északi és északkeleti irányban erős brit haderő, különösen lovasság áll. A francia és brit csapatok, ágyuk és egyéb hadianyag kihajósása éjjel-nappal tart. A szalonikii terület körül, 25 mérföld távolságra, kiépített védővonal nehéz ágyukkal is el van látva.

Szalonikiben folytatja az entente a harcot.

Athén. A kormányparti Emberos, vezérkékében azt a meggyőződését fejtí ki, hogy az entente nem fog tudni egy hónap alatt 300.000 embert a Balkánra hozni, akik a győzelem reményében vehessék fel a harcot a német, osztrák-magyar, bolgár és török csapatokkal. Az entente most Szalonikiben akarja folytatni a

harcot, úgy mint annak idején Gallipolín, — a hadiflotta fedezete alatt.

Az angol parlament és Szaloniki.

London. Leweys William interpellációt terjesztett elő, melyben Asquith figyelmét felhívta azokra a közleményekre, amelyek azt mondják, hogy Szalonikiban mértéktelen drágaság van, hogy az angol katonaság szállításiért a görög vonalakon előre aranyban fizettek, továbbá, hogy az angolok szabad mozgásukban akadályozva vannak és a Szaloniki körüli védőműveket görög csapatok tartják meg, szállva s e csapatok ágyui a szövetségesek felé vannak irányítva. Kérdése végén megemlítette azt is, hogy hír szerint Szaloniki tele van kémekkel s a lakosság hangulata a szövetségekkel szemben ellenséges.

Küszöbön az Egyiptom elleni expedíció.

Páris. A francia lapok hosszasan tolgalkoznak a „Daily News“ szalonikii táviratával, mely szerint a törököknek Egyiptom ellen való expedíciója küszöbön áll. A kisázsiai vasutakon, ugyanez a torrás szerint, éjjel-nappal dolgoznak s azoknak szállítóképessége máris módfelett emelkedett.

A kaukázusi török csapatokat az angolok ellen küldik.

Bern. A „Russkij Invalid“ szerint a központi hatalmak azért dolgoznak most feltűnő módon Perzsiában, hogy az oroszok figyelmét elvonják a Kaukázusról. Ha az oroszok innen csapatokat visznek Teherán alá, akkor a törökök a Kaukázusnál elfoglalt csapatok egy részét Bagdad ellen küldhetik.

Csillag Vilmosnak hívták a fiatal hadnagyot, Csillag Ignác dr. kisjeudi t. b. főorvosnak a fia — beszélte a zászlós. — Bátran mondtam, hogy a monarchia hadseregének Csillag Vilmos egyik legnagyobb, legkiválóbb hőse. Ha nagy feladatra kellett vállalkozni, ő volt az első, aki jelentkezett. Mikor megnyiták a poklok kapui, mikor úgy zuhogtak a srappelék, mint a zápor és mikor ágyuk rettenetes tüze ellen kellett menni, Csillag ugrott fel elsőnek a'onái élén, akik önteledezen rohantak utána. Ekkor csapott le egy srappell és Csillagot pár perc múlva eszméletlenül vitték a kötöző helyre. Most ott fekszik a kórház sebészetének egyik szobájában, mikor a háborúról beszél, kigyulnak szemei a legendákat beszél a négyes honvédek gyönyörű harcáról.

Munkatársunk felkereste a kórházban Csillag Vilmos hadnagyot. Most már a javulás útján van. Nagyon súlyos sebekkel került ide. Három srappell golyó érte és mind a három súlyos, nagy sebeket ejtett testén. Az egyik lábát is eltörte. Három hónapja fekszik a kórházban és három napja, hogy mankóval tanul járni. Szorgalmasan tanul, mert szeretne karácsonyra hazamenni szüleivel. Most kapta meg a hadiértékményes katonai érdemkereszt harmadosztályát. Boldog pillantásokat vet a vadonati új kis kintűtetés felé, mely még

használatlanul fekszik ott az ágy mellett levő kis szekrényen. Ez a második kintűtetése. A kis ezüstöt már rég megkapta.

— Amiket én mondhatok a harcainkról azok már rég elmúltak és sokszor meg voltak írva, — mondotta Csillag. — Most másodszor sebesültem meg. Először a Magiera magaslaton lőttek keresztül a nyakamat. Csodálkozott mindenki, hogy ekkor el nem pusztultam. Sebem gyógyítása közben hastífuszt is kaptam. Négy hónap múlva ismét a fronton voltam. Négy harcok után a Dnyeszter partjára kerültünk és szeptember 7-ére előnyomulásra kaptunk parancsot. Simkóf faluból indultunk ki tűzérési előkészítés után az oroszok állása felé. Három állást foglaltunk el egymás után. S bejutottunk egy kis községbe Vintatincébe, ahonnan csak pár perc előtt futattak ki az oroszok. Tovább rohantunk utánuk. Itt a falu közepén kaptam a srappellt. Ott maradtam, de a többiek szaladtak utánuk. Akkor tértem magamhoz, mikor a Hilsplaton barátaim az orvosok bucsustak tőlem, hogy vigyenek, mert élve úgy sem érek messzire. De mégis elértem ide.

Ünneplik katonáinkat Ujszerbiában.

— Aradi tiszt levele a felszabadított földről. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 20.

Ujszerbia földjéről irt haza Aradon élő szüleimnek érdekes levelet egy aradi tiszt K. F., aki csapatával az első között volt a szerbiai előnyomulásban és elsőnek jutott át azon az egykori határon, amely Oszserbiát a Balkánháboruban szerzett területektől elválasztotta.

A déli órában léptük át Oszserbia határát s boldogan sőhajtottunk fel, amikor elértük a határjelző bástyát — írja levelében.

A határtól két kilométernyire Ujszerbiában már török lakosok láthatók, körülöttük csoportokba gyűlve az elbujdosott török ifjak és öregek leirhatatlan lelkesedéssel fogadtak bennünket — Zsivio! Merhaba! kiáltásokkal, kösznyújtással jöttek eléinkbe; könyeztek örömmükben, hogy felszabadultak a szerb alattvalóság alól. A felszabadult lakosság jó darabig elkísért bennünket s mindig nagyobb és nagyobb lett a csoport. Mikor elmaradtak, két kezüket ég felé tartva kérték tőlünk isten áldását ránk. Egyik jobban könyezett a másiknál. A török lakosok elpanaszolták, hogy nagyon sokat közülük a szerbek magukkal vitték; lovaikat, ökreiket elvették, minden ellenérték nélkül. Több mint tíz napja, hogy a szerb hadsereg semminemű ellenállásával nem találkoztunk utunkban. A szerbek úgy menekültek, mint a nyulak s csak a menekülésük közben elhullatott bocskoraikat találják az uton léptenyomon.

Még egy-két hét és O- és Ujszerbiáról meg Montenegróról csak mult időben beszélhetünk.

A Szávától a Szandzsákiig egy és fél hónap alatt értük el. Az utóbbi héten a nagy havazás, a nagyobb magaslatok és a földet 40-50 centiméter magasan elborító hó akadályozott a gyorsabb előnyomulásban...

Tábori tűzünk mellett nézünk a holnapi utunk elé. Holdvilágos, csillagos az ég és gyönyörű képet ad a havasok beláthatatlan lánya, jobbról-balról a tábori tüzek. Várjuk a reggeli virradatot: további

Hős aradmegyei hadnagy.

(A halottnak hitt arany vitézségi érmes zászlós.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 20

A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közölte, hogy Kucsera Béla az ellenség előtt elesett 4. honvéd gyalogezredbeli zászlóst a király az arany vitézségi éremmel tüntette ki. Kucsera Béla, aki a hivatalos lapban s egyideig a hadsereg anyakönyvében is úgy szerepelt, mint elesett, egyik oroszlengyelorezári harc alkalmával szakadt el ezredétől és később a 4. honvéd gyalogezredhez csatlakozott. Súlyosan sebesülve került szután kórházba, ahonnan az egyik aradi kórházba helyezték további gyógykezelésre. Ilyen körülmények között olvasta Kucsera a hivatalos lap híreit. Kucsera nagy harcokban és honvédségünkre örökké dicősséges ütközésekben vett részt a orosz harc éren, ahol még a háboru elején megkapta a nagy ezüst vitézségi érmet is. A hős zászlós figyelmesletle munkatársunkat arra is, hogy ezekben a gyönyörű harcokban egy Aradon jól ismert aradmegyei fiu is részt vett, mint hadnagy, aki itt súlyosan megsebesülve az aradi kórházba került s itt ápolják sérüléseit még ma is.

Elkeseríti az entente magatartása Görögországot.

(Megegyezés a központi hatalmakkal. — Elvesztette a négyesszövetség a játszmát.)

Távirat tüzeltette.

Szaloniki—Bern—Bécs, december 20.

Athén. Az entente provokatív magatartása élénk elkeseredést kelt. Megbotránkoznak az entente sajtó hangján a király ellen. Hir szerint a görög vezérkar a szaloniki-i fiondorkodásban való további részvételt megtagadta tiltakozva az entente ottani katonai előkészületei ellen.

Görög-német-osztrák-magyar megegyezés.

Milano. „A Corriere della Sera” megerősíti azokat a párisi jelentéseket, amelyek a görög-német és osztrák-magyar megegyezésről szólnak. Az olasz lap szerint Németország képviselője kijelentette, hogy a központi hatalmak és Bulgária hadserege üldözni fogja Szalonikiig a szövetségeseket. A görög király erre Görögországnak a harcokban való teljes közömbösségét hangoztatta. A központi hatalmak biztosították a királyt, hogy Szaloniki ostromában a bolgárokon kívül a német és az osztrák-magyar csapatok is részt vesznek.

Görög hadsereg nem állja útját a szövetségeseknek.

Bern. Az angol-francia expedíciós seregek immár egy héttől régebb idő óta görög területen vannak és még mindig vonulnak visszafelé, pusztítva hidakat és vasútvonalakat. A veszteségek a Doirannál elpusztított angol ezredéken kívül nem jelentősek. A görög kormány mindenben segít a szövetségeseknek, hogy ezek szervezést szalonikinek és kerületének védelmére. A bolgárok is átlépték a határt Strumicánál és a görög hadsereg nem állja útjukat. A görög hadosztály, mely Szalonikitól húsz kilométerre, Langazában állomásozott, Seresbe ment. A Sarraik tábornok és Pallis ezredes közt a következő alapokon kötötték meg az egyezséget:

A görög seregeket vissza fogják vinni, hogy szabad utat engedjenek a bolgár seregeknek. Az expedíciós seregek Szalonikiba maradnak és megerősíthetik a várost. Görögország vissza fogja hívni hadseregének legnagyobb részét az öböl körül levő területekről, ahol eddig tartózkodott.

Ez egyezség értelmében vonult vissza a langazai görög hadosztály Seresbe s hagyta nyitva az utat Doiran és Szaloniki között. A görög kormány Szalonikitól húsz kilométerre levő Topsisból is visszavonta a görög seregeket s a várost francia csapatok szállították meg.

Majdnem az egész megmaradt szerb hadsereg Albániában van. A szerb vezérkar mindenünnen összegyűjti a csapatokat, s újra szervezi a hadsereget, mely új tiszteket és parancsnokokat kap.

Nem lépjük át a görög határt?

Páris. Az Havas-ügynökség ma athéni táviratot kapott, mely szerint a görög hivatalos körök a német-osztrák-magyar és bolgár dip-

lomatókkal való tárgyalások során arról győződtek meg, hogy ők nem akarják megsérteni Görögország semlegességét és nem fogják átlépni a görög határt.

Szalonikiból akarják az angolok Bulgáriát fenyegetni.

Lugano. A Secolo sötét képet fest a vezető római tényezők felfogásáról a Balkánt illetően. A lap szerint a lakosságnak nem szabad illuziókkal ui angol-francia offenzívát várnia, miután a Balkánra küldött csapatok visszavonultak Szalonikiba. Elmult az az idő, amikor Makedóniában sikeres operációkat lehetett folytatni. Ettől eltekintve, Szaloniki erődlései is sok kívánni valót hagynak fenn, mert a franciák alig végeztek erősítési munkálatokat, hanem a behajózási parancsot várták. Most azután igyekeznek pótolni az elmulasztottakat és nehéz tüzérséget szállítanak partra, hogy Szaloniki elkerülje Antwerpen sorsát. Kétségtelen, hogy Szaloniki az ententera nézve rendkívül fontos, mert állandóan fenyegeti Bulgáriát s ha az angolok és franciák Szalonikiban vannak, az olaszok Albániában, az oroszok pedig Besszarábia határán, akkor tulajdonképpen ünneppélyes ígéretet dokumentálnak Szerbia visszaillesztés tekintetében és figyelmeztetik Romániát és Görögországot arra, hogy az entente egyáltalán nem adta föl a Balkánt.

A négyesszövetség elvesztette a játszmát.

Szófia. Itteni diplomáciai körökben bizonyossá veszik, hogy Görögország a központi hatalmakkal szemben most már jóindulattal semlegességet fog tanúsítani s hogy a négyesszövetség a játszmát véglegesen elvesztette. Általában nagyon esodálkoznak azon, hogy a négyesszövetség még bármit remél a Balkánon, ahol a Dunától az Egei-tengerig, a Fekete-tengertől Albániáig mindenütt a szövetséges névvel, bolgár és osztrák-magyar sereg az ur. Itt abban reménykednek, hogy Görögország e napokban meg fog szabadulni az angoloktól s a szövetségesek új bázist nyernek, hogy makacs ellenségüket, Angliát legyőzzék.

Arról a kérdésről, hogy ki fogja kiüzni az angolokat s franciákat, fölösleges beszélni. A központi hatalmak csak kivított győzelmekről szoktak beszélni, győzelmek előzetes hirdetését ástengedik az entente-nak.

VÁROS ÉS MEGYE.

Nem nyomtatták ki a városi költségvetést. A jövő évi költségvetés kinyomatási költségei körülbelül 1200-1300 koronára rughának és az ajánlattétő nyomda még így sem vállal felelősséget azért, hogy január első felére el tudja készíteni. A tanács a gazdasági szék-től kért véleményt, hogy mi tétve legyen. A bizottság azt javasolja, hogy tekintettel a nehézségekre, a tanács egyáltalán ne nyomassa ki a költségvetést, hanem néhány példányban akár kézírással, akár sokszorosító géppel készíttesse el és aki behatóbban akar foglalkozni vele, az tekintse meg a közszemlére kitett példányokat.

A pénzügyintézet mérlegek.

(A háborus nyereségek megadóztatása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 20.

Alig tíz nap választ el az év végétől s ez az idő aktualissá teszi az 1915. év végével lezáródó pénzügyintézet mérlegek kérdését. Az elmúlt évben még az is bizonytalan volt, hogy a háborúra való tekintettel fognak-e a pénzügyintézetek egyáltalán mérleget csinálni: most ez természetesen nem kérdéses. Most csak arról van szó — és erre nézve a pénzügyintézetek egyesülései már megkeresték Teleszky János pénzügyminisztert — hogy miként csinálják a pénzügyintézetek a mérleget.

A tavalyi mérlegekről szóló és 1915. január 14-éről kelteztetett miniszterelnöki rendelet a közvülések idejét ugy állapította meg, hogy az 1914. augusztus 1-én, vagy azután záródó mérleg végeit tartandó közvülés hat hónapig, ha pedig ez a hat hónapi idő 1915. június 30. előtt telték le, az 1915. június 30-ig halasztandó. Ily halasztásra az idén már csak nagyon kivételes esetben lehet szükség, amit esetlegesre adhat meg a kereskedelmi miniszter, ugy, hogy általános rendelkezésre aligha volna szükség. A másik, fontosabb kérdés az értékpapírok árfolyamára vonatkozik. A tavalyi rendelet a tőzsdén jegyzett értékpapírokra vonatkozóan azt állapította meg, hogy azok lezfeljebb azzal az árfolyammal vehetők föl, amelyen azokat a budapesti tőzsdén az 1914. július 25-én e napi jegyzés hiányában pedig azt a napot megelőzően utólagra jegyezték. Most azt kívánják, hogy ezt az intézkedést az 1915. évi mérlegekre vonatkozóan is változatlanul tartassák meg, vagyis az idei mérlegekbe is az 1914. július 25-iki árfolyamokat állítsák be. Igaz ugyan, hogy ma a tőzsdén magánforgalomban, az árfolyamok egy része magasabb, mint volt 1914. július 25-én, de hát 1914. december 31-én meg alacsonyabbak voltak a magánforgalom kurzusai, mint az utolsó hivatalos árfolyamok, ugy, hogy a két esztendő értékei körülbelül kiegyenlítődnek. Am nyíltan pedig a magasabb kurzus felé billen a mérleg, ez a részvénytársaságoknak jelentékeny letens-tartaléka, amely adómentes marad. A befektetési értékek-nél — és elvégre ez a fontosabb — a záloglevelek kurzusában nincs nagy eltérés.

A budapesti tőzsdén nem jegyzett értékpapírokra vonatkozóan és ez alá vehetők a hadikölcsön kötvényei is, kimondható az, hogy mai értékük azonos a hivatalos aláírási árfolyammal.

A harmadik kérdés az osztalék kérdése. A múlt évi rendelet nem terjeszkedik ki az osztalék kérdésre, csakis félhivatalosan jelentette ki akkor a pénzügyminiszter, hogy az esetben, ha a budapesti pénzügyintézetek az osztalék-kérdésben a közgazdasági érdekeket kielégítő megállapodásra jutnak, akkor az osztalék-kérdést fölösleges rendeleti uton szabályozni. Ismeretes dolog az, hogy az idén januárban mily kínos tárgyalások voltak az osztalék-kérdésben. Majdnem egy hónapig tartó alkudozás után abban állapodtak meg a budapesti pénzügyintézetek, hogy 1914-re vonatkozóan legalább is 12 1/2%-kal kell az 1913-ra fizetett osztalékot redukálni. Ennél magasabb osztalékot nem lehetett fizetni. Ehhez alkalmazkodtak tulajdonképpen a vidéki pénzügyintézetek is. Az idén, vagyis 1915. évi osztalék tekintetében nem lesz semmi megállapodás, semmi korlátosság sem. Minden intézet annyi osztalékot fizet, mint amennyi a nyereségből telik. Na.

azon természetesen azonban, hogy a már mindig nem tisztult helyzetre való tekintetből az intézetek egy része gondoskodik megfelelő tartalékokról. Erre annál is inkább szükség van, mert a háborús nyereségek megadóztatása nálunk sem lesz elkerülhető és felülte szükséges dolog lesz erre kellő tartalékokat már most félretenni, nehogy ez az adó a jövő évi igényelmet terhelje egészen. Németországban most hoztak törvényt, mely a részvénytársaságokat arra kötelezi, hogy a háborús nyereségek 50 százalékát tartalékaikba tegyék. Nálunk nincs ilyen törvény készülésben, de a részvénytársaságok maguktól alkotnak háborús tartalékokat. Ez a tartalékolás befolyással lehet az osztalókra.

Felülteként „háborús” nyereségekről főként a fővárosi intézeteknél van szó; a vidéki pénzügyintézetek, amelyek árulásiadókval nem igen rendelkeztek a háború előtt is többnyire a rendszeres kifizetéseknél működtek és ezek nem voltak alkalmasak a nyereség fokozására.

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Konstantinápoly. Hivatalos. Tegnap óta a Dardanella front minden szakaszán dühös harc folyik. Csapataink Anafortánál és Arburnunál általános támadást kezdtek. Az ellenség Sed il Bahrnál ellentámadást indított, amelyet az ellenség óriási veszteséggel mellett visszavertünk. Fontos ellenséges támaszpontokat elfoglaltunk. Derék katonáink hónapok óta várva a támadást, hámulatos lendületet tanúsítanak. Rövid időn belül Anafortánál és Arburnunál már csak ellenséges holttestek lesznek találhatók. Kiegészítőleg a Milli Ögyöndötség jelenté: Anafortánál és Arburnunál teljesen megvertük és menekülésre kényszerítettük az ellenséget. Katonáink Ari-Burnunál elérték a tengert. A zsákmány mérhetetlenül nagy. A sűrű köd lehetővé tette az ellenség menekülését anélkül, hogy sok foslyot hagyott volna hátra.

Berlin. Péter király jelenleg Esszád pasa vendége. Onnan Olaszországba utazik.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenté Athénből: Az entente csapatok helyzete, dacára az erőlködéseknek, válságos és reménytelen. A földrajzi helyzet nem engedi meg a flotta közreműködését, sőt a sziklák lehetővé teszik, hogy a flottát három helyről tűz alatt tartják. Az entente ezt belátja, de a presztízis miatt biztos presztízusba kergeti csapatait.

London. Hivatalosan közlik, hogy a Suvla-öbölből és Anafortáról valamennyi csapatot ágyukkal és készletekkel sikeresen átszállították más harctérre.

— Kitérítés. A király megenyhéte, hogy Rab Akos 21. honvédelmi miniszterkénti szakszón, a ki korábban Aradon teljesített szolgálatot, a német császár által adományozott 2 osztályú vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse.

— Az újságok karácsonya. Budapestről jelentik: A budapesti lapok megállapodtak, hogy karácsony első napján nem jelennek meg. Az estilapok vasárnap délután, a reggeliek hétfőn reggel fognak megjelenni.

— Órag népfelkelők bevonulása. Bécsből jelentik: A legközelebbi napokban egy rendelet jelenik meg, amely szerint az 1871-ben és 1872-ben született besorozott osztrák népfelkelők január 17-én, az 1865., 1866. és 1867-ben született és besorozott népfelkelők pedig január 21-én bevonulni kötelek. Ezek bevonulása azért szükséges, miután a hadvezetés az öregeket akarja elhelyezni a fiatalabbak helyett az előtér-szolgálatban. A felmentési indítványok ezen életkoroknál sokkal méltányosabban kezeltek.

— A város nyomtatványai. A törvényhatósági bizottság legutóbb tartott közgyűlésén utasította a tanácsot, hogy a jövő évi nyomtatvány szabályzat fedezésére irion ki új árlejtést. Ma írt le az ajánlatok beadásának határideje és a gazdasági szaknak Angel István dr. főosztály elnökségével tartott ülésén az aradi nyomdásztestület testületnek ajánlata érkezett be, amely teljesen azonos a múltkorival. A főnökök beadványukban kijelentik, hogy a gazdasági szak távedésben volt a múlt alkalommal, amikor az együttesen tett ajánlatot kartell-szerű megállapodásnak tekintette, mert az egyesülésnek nem az volt a célja, hogy a versenyt meghátrássa, az árakat felszöktesse, hanem, hogy egy teljesen reális ajánlat alapján a város érdekeinek megfelelő áron jusson nyomtatványokhoz és a munkából valamennyi nyomda részesüljön. A mai viszonyok nevére olvasnak, hogy egy nyomda nem is vállalkozhatik a munka elvégzésére, mert munkaadója nincs meg hozzá, de meg nem is kap a nyomdász mindig olyan papírost, amilyenre éppen szüksége van. Azonban, ha valamennyi nyomda részes a szállításban, akkor fennakadás nem lehet, mert azt bízza meg a főnökök a kivitelre, a kínál a megfelelő anyag raktáron van. A gazdasági szak úgy határozott, hogy budapesti szakértővel vizsgálattatja felül az ajánlatot és legközelebbi ülésén tárgyalja érdemben.

— A hős harminchármas kadett temetése. Ez év június 25-én a wodniki magaslak dicsőségteljes elvégzése alkalmával hősi halált halt a 33. gyalogezred egyik legvitézebb katonája, Hervai Ervin kadett, Hervai Bernát kisméltó igazgató-tanító egyetlen fia. Atyja a múlt hónapban engedélyt kapott a főhadparancsnokságtól az exhumálására. A mélyen süjtött szülők maguk indultak utnak fiuk koporsójáért s hosszas, fáradságos és kalandos utazás után a harcmezőn meg is találták a szépen földjezett sirt. A holttestet exhumálás után haza szállították s temetése a megfelelő katonai díszsel holnap, kedden, délután fél három órakor lesz az izraelita temető házából.

— Megkezdődik a gőzüzemű közúti vontatás. Arad város úgy határozott, hogy a közúti teherforgalmat a lóhiány miatt a Magyar vasúti forgalmi részvénytársaságtól bérbe vesző gőzmozdonyokkal bonyolítja le. A vasút-sínhálózatát a város már kijavította és Zádor Imre gépüzemigazgató tegnap Debrecenben átvette a két mozdonyt, amelyeket ma utnak is indítottak Aradra. Lehet, hogy még e hét folyamán megkezdődik a gépvontatás és a piszkos, sáros utcákat a mozdony füstje teszi még kellemetlenebbé.

— Az aradi gyermekfelruházó egyesület november 22-én délután három órakor tartotta ruhakiosztását a Weitzer János utcai fiúiskola nagytermében.

— Karácsonyi csomagok. Szeretettel díszítetjük a kis öröszöld fűcskát — sebesültjeink számára, szívünk melegét szeretnők hozzáadni a csomaghoz, amelyet a frontra küldünk hozzánk tartozónak, vagy akár ismeretlennek, aki híz most közelebb áll hozzánk, mint máskor talán a testvérünk. Minden érzésünk és gondolatunk csak egy: néhány kellemes, örömteli percet szeretni azoknak, akik értünk küzdöttek, értünk küzdenek. S most sulyra görből az aink, de könnyes a szemünk, amint magunk elé képzeljük a jelenetet: ott, a havas orosz síkságon táboroz mellet, ott, a kis szerb fészekben, világtalan oduban, ott a Krn jegen óriásán most kapják meg a csomagot hazulról, most bontják fel, most vidulnak fel az arcok tartalmán: meleg ruháennivaló, csokoládé s mindenekelőtt cigaretták, cigaretták... Mennyi édes szomorúság egy képhén, mennyi sötét bánat s mennyi derűs öröm! Könyvhaláhd a szemünk, elmosódik előttünk a bán s csak egy a gondolatunk: óh, csak utoljára történt volna, óh, ha több karácsonyi ajánlatot nem kellene küldeni, ha esztendőfordulán már köztünk a meleg otthonban ünnepelehetnék ők is, a harcosok a karácsonyt!

— Zár alatt vett olajkészletek. Miniszteri rendelettel mindazok a kendermagolai készletek — akkor is, ha más olajjal, avagy egyéb idegen anyaggal vannak keverve — amelyek az előállításukkal, forgalombahozatalukkal, vagy szállítványozásukkal foglalkozó egységnek és cégek tulajdonában, birtokában, kezelésében vagy őrzésében akár saját, akár idegen helyiségekben vannak, zár alá helyeztetnek. Zár alá helyeztetnek azok a kendermagolai-készletek, továbbá más olajjal, vagy egyéb idegen anyaggal kevert ugyanily faita készletek is, amelyeket a jelen rendelet hatálya alatt utóbb fogynak előállítani. A zár alá vett készlet el nem idegeníthető, fel nem használható, fel nem dolgozható, annak kellő megőrzéséről az szegény, vagy más, akinek a készlet tulajdonában, vagy birtokában van, gondoskodni köteles. Egy métermézzét meg nem haladó készletre a zár alá vétel nem terjed ki. A zár alóli esetleges feloldást a kereskedelemügyi minisztérium ad. Kendermagolai készletét tartozik minden fent említett érdekelte az 1915. évi december hó 15. napján volt állapot szerint 1915. évi december hó 28. napjáig bezárólag a rendőrség iparügyi osztályánál az ott kapható előírt nyomtatványokon bejelenteni. A bejelentés hónapontint megemlékező. A kendermagolainak vasuton, baion, vagy gépkocsin leendő szállítására igazolványt a kereskedelemügyi minisztérium ad. Az ezen rendelet ellen vétők az 1914. L. tc. 9. §-a alapján 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetnek.

— Ki lesz a Pénzügyi Központ vezérigazgatója. A Pénzügyi Központról szóló törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása alkalmából sokat foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy ki lesz ennek a vagy, 100 millió s ut intézetnek a vezérigazgatója? Pénzügyi körökben — a mint a Hírel írja — erre az állásra első helyen Elischer Viktor udvari tanácsost, az Osztrák-magyar bank budapesti igazgatóságnak előadóit emlegetik. Mellette még szó van Gruner Tivadarról, a Pesti hazai első takarékpénztár igazgatójáról, aki a Hadihitelintézet ügyeit vezeti most, továbbá Walkó Lajos pénzügyminiszteri osztálytanácsosról, a Pénzügyi központ tervezetének készítőjéről, akire azonban a pénzügyminiszteriumnak inkább van szüksége. E' dig a legtöbb kilátása erre az állásra Elischernek van.

— **Hős halál.** Kautmann Sándor, a 33. gyalogezred egyéves önkéntes szakaszvezetője, Kautmann Mátyás gyoroki szőlőbirtokos és borkereskedő fia, a harctéren szerzett betegsége folytán a lebergi cs. és kir. tábori kórházban július 15-én huszonhárom éves korában rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt hőst bajtársai ideiglenesen a leberg-litzakoveri temetőben hantolták el.

— **Vége lesz a korsó sörnek.** Azon stamm vendégek, akik a csapszékben korsó sörök mellett szokták megvitatni a háború folyását, valószínűleg mélyen le-sújtva vessik tudomásul, hogy a vendéglősök — egyelőre Budapesten, de amit ott megcsinálnak, az rövidesen hozzánk is elkerül — jannár elsejével beszüntetik a sörnek korsó számára való kimérését. Tekintve, hogy a sörtermelés csökkentve van, (az csak természetes, hogy a sörivők ezt nem tudják) azt mondják a vendéglősök, hogy csak úgy jut mindenkinek arányosan a sörből, ha azt kisebb adagokban mérik ki. E tőren elismert szaktekintély azonban rácsófol az élelmes korcsmáros érvelésére és azt mondja, hogy ez csak jó ürügy, hogy a vendéglős többet keressen, mert a dolog úgy áll, ha valaki például több pohár sört fogyaszt, több habot kap, mint a kriglinél... A szakember még kijelentette, hogy még más előnye is van ennek a vendéglősökre nézve, de attól fél, hogy a csapos megbosszulja magát és „hazlit” vegyít a söre közé és nem folytatja fejtegetéseit... A korsó sört ivó törzsvendégeknek pedig nemcsak a sörből, hanem a diszes korsótól is meg kell majd válniuk, amelyre olyan szépen rá volt rajzolva, vagy vezeték és keresztnevek kezdőbetűje, vagy a vezeték, vagy csak egyszerűen keresztnevek egyedül... .

— **A tengeri készletek bejelentése.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak alábbi rendelkezését szigorú mihezértartás végett ezúton teszi közhírré a tanács. Mindenki köteles az 1915. évi december hó 20-ik napján birtokában (örizetében) lévő összes tengeri készletet 1915. évi december hó 28-ig annál a községi előjáróságnál, (rendőrkapitánynál, a tanács által megbízott tisztviselőnél), melynek területén a készlet van, bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy a tengeri az ő termése-e vagy sem, továbbá tekintet nélkül arra, hogy a készlet közszükségleti célokra igénybe vétetett-e (rekvirált) vagy sem. (Aradon a városi főjegyzőnél jelentendő be a tengeri készlet.) Ez a bejelentési kötelezettség nemcsak a magán egyéneket, hanem a jogi személyeket, az ipari és kereskedelmi vállalatokat, köztestületeket, közhatóságokat és intézeteket stb. is terheli. A katonai igazgatásnak és a Hadi Termény részvénytársaságnak birtokában lévő készletek nem esnek bejelentési kötelezettség alá. Ez a kivétel a Hadi Termény részvénytársaság bizományosaira nem vonatkozik. Azokat a készleteket, amelyek 1915. évi december hó 20-ik napján tengelyen, gépkocsin, vasúton vagy hajón fuvarozás alatt állnak, a címzett köteles a rendeltetési helyre érkezésük után haladéktalanul bejelenteni. A tengeri készletek bejelentéséről közönségenként külön külön összeírású jegyzék vezetendő a következő rovatokkal: 1. a bejelentő fél neve és lakhelye. 2. a ház, a tanya, major stb. megjelölése, ahol a tengeri van. 3. Az összes tengeri készlet mennyisége métermázsákban és morzsolt tengerire átszámítva. 4. Az ebből hatósági igénybevételre már kijelölt (rekvirált) készlet mennyisége métermázsákban és morzsolt tengerire átszámítva. Amennyiben a készlet vagy annak egy része nem a bejelentő tulajdonát képezi, a készlet tulajdonosának neve és lakhelye a jegyzet rovatban feltüntetendő. Ugyanebben a rovatban kell feltüntetni a készlet között netalán található teljesen érett, vagy hibás mennyiséget. A bejelentésekről a községi előjáróság köteles a fenti rovatokkal ellátott jegyzéket két példányban elkészíteni s azt lezárva,

az egyik példányt a vonatkozó összeírással együtt a Hadi Termény Részvénytársaságnak (Budapest, V., Nádor-utca 9.) december 31-ig megküldeni, a másik példányt pedig megőrizni. Ha a készlet már előbb hatóságilag igénybe vétetett (rekvirált) a tulajdonos a készlettel nem rendelkezhetik, hanem köteles a rendes gazda gondosságával ügyelni arra, hogy igénybe vett készletének minősége az átvételig meg ne romoljék, és emberi élelmözésre alkalmas állapotban megmaradjon. Ha a készlet eddig hatóságilag igénybe nem vétetett (rekvirált) s abban bármely okból változás áll be, a tulajdonos köteles a készletben beállott változást minden hó végén az előjáróságnál (rendőrkapitánynál, a tanács által megjelölt tisztviselőnél) bejelenteni. A községi előjáróság (rendőrkapitány, a tanács által megbízott tisztviselő) köteles a vonatkozó jegyzéket megfelelően helyesbíteni. A közgazgatási hatóságnak jogában áll az 1914. évi L. t. c. 2. §-a értelmében a bejelentett adatok helyességének megállapítása céljából a bejelentésre kötelezettek készleteit és raktárait megvizsgálni. A készletek a pénzügyőri közegek által is nyomoztatni fognak. Kihágást követ el és az 1914. évi L. t. c. értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetett az, aki tengeri készletet a megjelölt határidőig be nem jelenti, azt elrejtí s az ellenőrzést megzavarja. Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elközbánsnak van helye. Budapest, 1915. december 9. Báró Ghillány s. k.

— **Halálozás.** Pénzes Jánosné született Koncz Anna tegnap délután kilencvennégy éves korában meghalt. Temetése holnap, kedden délután lesz az Arpád-tér 4. számú házból. Az elhunytban Pénzes Akos ügyvéd édesanyját gyászolja.

— **Teveször swätterek, nadrágok, takarók, Jäger, selyem és papír alsó ruhák, szörme harisnyák és kesztyűk s minden féle téli felszerelések, gummi kabátok, elegáns kalapok, nyakkendők, tehernomik stb. nagy választékban és legolcsóbban „Chic” uri divat üzletében, Arad, Andrassy-tér 15. 5654**

— **Ezennel felhívom a közönség figyelmét áruházamra.** Sikerült egy híres németországi (berlini) gyáros bóraru készletét — u. m. női készletek és pénzerszények — jutányos árral megvenni s azokat most, míg a készlet tart, olcsón elárusítom. Mindenki meggyőződhet róla áruházamban. Fischer Áruház a Szabadság-téren. 227

— **43-50 éves besorozottak figyelmét felhívjuk arra, hogy a Magyar Élet- és Járadék-Biztosító Intézet elfogad életbiztosításokat hadikockázattal, az eddigi rendszeres, előnyös díjtételek mellett, minden ráfizetés nélkül. Bővebb felvilágosítással szolgál Vajda Izab titkár, Hunyady utca 1. 4968**

— **Megnyit a nagy karácsonyi tárlat Fischer Nagyáruházában, Szabadság-tér. Örösi választék ajándék és játéktárgyakban. Szörme hinta lovak és játékbabák rendkívül nagy választékban. 227**

— **Legkedvesebb karácsonyi ajándék az Aerowish légnyomású mosógép, mert minden jó háziasszonynak feltétlen örömet okoz. Kíméli a ruhát és a kezeket és csak fél annyi tüdőző anyag és szappan kell hozzá, mint az eddigi mosáshoz. Ára 20 korona. Kapható Magyarai Ferenc gazdasági gépüzletében Arad, Zrínyi-u. 6. sz. 4468**

— **Gyermek-kocsik, gyermek székek csakis Fischer Nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig. 227**

— **Megkezdődött a karácsonyi üdönások olcsó kiállítás, u. m.: üveg, porcellán, disznóáru, petroleum és villanvesztárak, prima evőeszközök; nagy választék elsőrendű china-üzüst, márvány, bronz és réztárgyakból. Képekerezés és füvesezés legolcsóbban lesz elkészítve. Fischer Már, Andrassy-tér 25., Neumann palota. Telefon 568. 4861**

— **Gyermek kocsik, gyermek székek, játékok árak a legolcsóbbtól a legfinomabbig, valamint elegáns női táskák, utazó készletek, pénztárcák, manikűr és fésű garnitúrák, illatszerek és más ajándék tárgyak, katonai felszerelések, stb. rendkívül nagy választékban, Hegedüs Gyula cégnél, Arad Andrassy-tér 16. szám. 4567**

— **Divatos névjegyek Kerpelnél. 193**

Tábornokok kávéháza.

(Ahol ágyudörgés közt tanítanak. — Csernovici érdekességek.)

Állírtat tudósítás.

Köln, december 20.

A „Kölnische Zeitung” haditudósítója Julius Weber a következő leírást küldi lapjának a csernovici életről:

— Pár nap előtt nyit meg az itteni állami főgimnázium új tanfolyama. A megnyitó ünnepvességeket az igazgató következőleg vezette be:

— **Ágyudörgés közben...**

Nem folytathatta beszédét, mert a peroban heves ágyudörgés reszketelte meg a díszterem ablaküvegeit. Kivártatva elcsöndesedett a robaj és az igazgató ekként fejezte be beszédét:

— Nem szükséges többet beszélnem. Az ágyúk szava arra figyelmeztet benneteket fiaim, hogy nemcsak a polgári pályátok tanulmányaira, hanem a hadviselés tudományára is elő kell készülnötök...

Csernovicban egyébként rendszeres és megszokott képet látott a város közléte. A közvetlen szomszédságban lejáró háború ellenére is, a kormányzat komolyan foglalkozik a városi színház rendszer előadásainak megkezdésével. A terv végrehajtását csak a színhátszó személyzet összeállításának nehézségei hátráltatják.

Nagyon élénk a városban a kávéházi élet. Van itt a főutcában egy kávéház, amelyet általában „tábornok-kávéház”-nak kereszteltek el, a benne sűrűn megforduló magasrangú katonai személyiség miatt.

Csernovic első ízben való fölmentése után, ugyan még csak egyetlen katonatiszttel találkoztam itt. Egy Bolgár nevű magyar tüzérhadnagygal, aki akkor ütegparancsnok volt itt és kit nem egyszer a billiárdasztal mellett szólított el az ordonáló, hogy az orosz tüzérség támadását visszaverje.

Csernovic második felszabadítása után a kávéházban erősen megsaporodtak a törzstisztek. Csak úgy hemzsegetek benne az „arany- és ezüstgallérosok”. Valóságai szentelőszámba ment Pflanzer-Baltin tábornok megjelenése, aki erősen feszítelenül társalogt egy törzssal mellett a segédtisztjeivel. A vilár legközelebbi kérdéseiről tárgyalt velük. Csak hadászati kérdéseket nem volt szabad szólni hozni a társaságban.

A kávéházi törzsvendégek legérdekesebbje, a viláhirra jutott Fischer esendőrezredes markáns és deliás alakja. Rendszerint a kistermetű Rusz Viktor őrnaggyal társalgott, a kinek éppen századszor beszélte el tüneményes karrierének történetét.

— Akarod ballani, — beszél nekik — hogy miként lettem a bukovinai csapatok főparancsnoka? Hát így esett az eset: Augusztus 30-án örült elfoglaltságom volt a tábori telefonkabinban, hogy esendőrcsapatomat ezúttal szent Este tíz óraker erőves hang hívott fel a telefonkészüléken: „Halló! Itt Fischer őrnaggyal. Ki beszél ott? Válasz: — Itt X. Y. Csernovic lencsája.” — „Parancsol excellenciájára?” — E peroban kineveztem önt a bukovinai hadtest főparancsnokává!...”

Érdemes katonai személyiség L... tábornok, a kávéház másik vendége is. Rendkívül népszerű horvát ember, aki a legénységét mindenkor „édes fiaimnak” szólítja. Ő mondta nekem az alábbi jellegetes történetet:

— Eredemhez tartozik két kiváló lövész. Véletlenül két magyar főúr, Apponyi Lajos gróf és Eszterházy Kálmán gróf hadnagyk. Valóságai két Tall Vilmos! Egy ízben a te-dezékben észleltem, hogy az ellenség részéről egy pár kifutó lövész előlővő okakorlatokat végez a legénységemen. Több ádozata is lett ezeknek a próbálkozásoknak. „Ki vállalkozik közületek?” — kérdeztem a fiaimtól — hogy ezeket a kutyá muszákat lezedi a lábáról? Mind a két magyar főúr egyszerre jelentkezett a vállalkozásra. Es csodálatosan el is végezték e feladatukat. Az orosz lövészek egymásután a föbe haraptak. Az egyik elesett és később a kezeinkre került orosz homlokcsontjában,

négyszögletes nyomára akadunk. A fölfedezés megrázkóztatta az, hogy amikor az orosz kibújt a fedezékéből, az egyik magyar főur golyója homlokán találta. Az orosz mozdulatlanul állott a lövészárok fölött. Mikor három másik golyó érte homlokát, a szegény már réggen halott volt... Így cölönnek a magyarok!

Felette érdekessen nyilatkozott katonáinkról pár nap előtt egy hadifogságunkba jutott orosz ezredes.

— Az orosz katona — mondta — a világ legjobb katonája. De vakon engedelmeskedik főbbvadászának, bár sohasem tudja, miért harcol. A magyar és a német katona ismeri és tudja a háború okát és célját. És ha győz, büszkén mondja: „Már én ilyen vagyok!” Ha pedig vereség éri az ellenség túlerését okolja. És arra gondol, hogy a csorbát mielőbb kikészítheti.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedd, 1915. évi december 21-én:

B) Béres. B) Béres.

Lábás Juci vendégfelvétele:

A szegénybuccu.

Operetta 8 felvonásban.

Kezdete este 8 órakor.

Feloldó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

PRO PATRIA

Hervai Bernát és neje Schlosz Malvin, Viola leányuk és férje Weinberger Kálmán valamint Lola unokájuk és az összes rokonok nevében is megtört szívük mélyéges fájdalommal jelentik, hogy gyászhabonit életük reménysége és szemfénye, forrón szeretett egyetlen fiuk

Hervai Ervin

a. es. és kir. gyalogezred hadapródja, a nagy e. vezérőrnagy örm tulajdonosa

egy elesánt hősi roham alkalmával ifjú élete 21. évében a galiciai vérmexón elesett és a W. diniki temetőben elhantoltatott. Ellenséges golyó oltotta ki tett- és harci vágtyól lángoló nemes szívét és gyógylthatatlan sebet ejtett bánatos lelkünkön.

Drága halottunk hült tetemeit haza hoztuk és f. hó 21-én d. u. 2 1/2 órakor fogtuk a halottas házból az aradi jar. sírhelyre örök nyugalomra helyezni, hogy hulló könnyeinkkel áttathassuk korai sírhalmát.

Drága Ervinkénk, te örök pihenőre tértél, de hol keresen nyugalmat és mikor talál pihenőt marogoló fájdalomában kétségbeesett lelkünk?!

4998

As ezen rovat alatt közöltteket nem vállalunk felelősséget.

PRO PATRIA!

Kaufmann Mátyás és neje szül. Gál Mariska, ugy a maguk valamint gyermekeik Béla honvéd főhadnagy, Irén és férje Dr. Rácz Rezső gyógyszerész tiszt mint sógor és az összes rokonok nevében, fájdalomtelt szívvel tudatják, legfiatalabb gyermekük, illetve testvérük és rokonuk

Kaufmann Sándornak

a. es. és kir. 23-ik gy. ezred a. é. önkéntes szakaszvezetőjének

élete 23-ik évében a harcúterén szerzett betegsége folytán a lembergi a. es. kir. tábori kórházban 1915. július hó 15-én rövid szenvedés után történt elhunytát.

A hazáért elhunytat bajtársai a Lemberg Litzakowari temetőben hantolták el ideiglenesen, honnan annak idején haza hoztuk, az anyaföldben való örök nyugalomra.

Imádságos emlékezésünk erködiük sirja felett!

Györök, 1915. december hó. 4990

Pénzes Ákos ügyvéd és özv. Kostyán Ferenczné szül. Pénzes Aranka a maguk, ugy az alólítottak, valamint számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó édesanya, illetőleg anyós, nagynya és dédanya...

Pénzes Jánosné

szül. Kónex Anna ügyvéd özvegye

f. évi december hó 19-én d. u. 4. órakor, életének 94 ik özvegyének 80-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az életben boldogult földi maradványai f. hó 21-én d. u. 4 órakor fogtak az Árpád-tér 4 sz. gyászházából a rom. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engedelmű gyászmlse áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 24-én d. e. 10 órakor fog a helybeli főtsz. Minorita-atyák szentegyházában az egek Úrának bemutatni.

Legyen a hant könnyű kiszemvedett porai felett!

Arad, 1915. december hó 19-én.

Pénzes Ákosné az Szányi Róza, menyje. Nachtnébel Ferencz és neje szül. Kostyán Irén, Kostyán Ákos és neje szül. Ludvich Ilona, Pénzes Zoltán és neje szül. Pataky Fella, özv. Glöhuber Szilviané szül. Pénzes Szeréna Kostyán Elia, unokái. Nachtnébel Micske Keller Jancsika, Keller Gyussika, Kostyán Ákoska, Kostyán Zoltika, dédunokái és az összes rokonság. 4993

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad. Andrássy-tér 31. Telefon nappal: 97. Éjjel: 738.

APOLLO SZÍNHÁZ.

1915. december 21-én, kedden

Connan Doyle sorozat. Sátán kutyája III. folytatása! Scherlock Holmes bravurjai.

Stapleton

Detektívdráma 3 felvonásban.

Főszerepben: Alvin Neuss és Friedrich Kühne.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak.

4811

Könyv-, papír- és zeneműkereskedés **Décsi Géza** Arad, Főrray-u. Huszady-palota Telefon sz. 902.

Egy-egy mű 30 fill.	Zeneműdarabok!	Operák!	Minden mű 30 fill.
	Carmen ... 30 fillér Rieol ito ... 30 fillér Traviata ... 30 fillér Troubadur ... 30 fillér Hoffman meséi ... 30 fillér Szép Heléna ... 30 fillér Szév. borbély ... 30 fillér Mártha ... 30 fillér Tell Vilmos ... 30 fillér Zsidóné ... 30 fillér	Wagner: Siegfried ... Lohengrin ... Tannhäuser ... Walkür ... Parsifal ... Rinzl ... Nürnbergi ... Mestordalnok ... Rajnaki rósa ...	
Olcsó karácsonyi vásár!	Papíráruk!	Irodaszerek!	Olcsó karácsonyi vásár!
	100/100 levélpapír-boríték ... K 2-20 100/100 szinesbélésű finom ... K 2-80 100/100 érdespapírú f. nom ... K 3-60 1 csom. 10 papír, 10 boríték ... 20 fill. Ugyanaz finomabb ... 30 fill. Ugyanaz seiyem bélésű ... 40 fill. Szines vászon, szegéllyel ... 50 fill. Karácsonyi képeslapok 4, 6, 8, 10 fill. Újévi képeslapok 4, 6, 8, 10 fill. C. Klein-féle festőminták új nagy választékban. 60—80 fillér, K 1, K 1-20 85 dekás Tábori-doboz, érca ... 16 fill.	Vizonteladónak nagy árengedmény! Kérjegyeket izléses kivitelben, előzőn készítették. Vidéki rendelést pontosan elintézik. arad	

SIROLIN "Roche"
 Mellbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.
 Ki használjon sirolint?

- Mindenki, aki húz-mosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
- Azok, kik krónikus légszűrhurutban szenvednek, sirolint használnak.
- Asztmában szenvedők, kiknek betegsége a sirolin használata jelentékenyen osökkenti.
- Skrofulozisban szenvedő gyermekek kiknek általános közérzületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Hapható minden gyógy-szertárban, ára 4 Korona.

Motorkirály - Königs motor

Apró hirdetések.

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

jannár elsejére egy ügyes fiatal segédet vegyesüzlettem részére, ki nagytörszében volt, előnyben részesül. Ajánlatok fizetési igénnyel. Bienenstock Márk, Körösbökény küldendő. 4992

Rőtő- és rövidárú segédet keresek azonnali belépésre Schönbrun Albert Kétegyháza. 4961

ALKALMAZÁST KERES.

Egy megbízható 46 éves férfi pénzeszedő, raktárnok, vagy munkavezetői állást keres. Cim: Aranykér-utca 8. 4991

Intelligens fiatal kisasszony, ki a magyar, német, francia nyelvet perfektül bírja, január 1-re alkalmazást keres gyermekek mellé, ur házhoz, esetleg irodába is menne. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre a kiadóhivatalba kér. 5001

Főkertész, 35 éves, erőteljes, állást keres azonnali belépésre. Bizonyítványai a legjobb. Ajánlatokat „V. A.” jellegre a kiadóba kér. 4962

INGATLAN.

Új lakóház jutányos áron eladó Farkas-utca 14. szám. 4870

ÜZLETEK.

Egy jó forgalmu korcsma, üzlet, házai együtt, más foglalkozás miatt eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Gróf Tisza István-ut 66. 4964

LAKÁST KERESNEK.

Katona tiszt keres egy csinosan berendezett, külön bejárattal, butorított szobát előszobával. Ajánlatokat rövid időn belül „Vadász 28.” jellegre a kiadóba kérik. 4965

KIADÓ LAKÁS.

Egy utcai garzon lakás, külön bejárattal, elutazás miatt azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5000

Csinosan butorított külön bejárattal utcai szoba kiadó Szent Pál-utca 3., I. emelet. 4999

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hedschedli édes lekvár, házilag kezelt, minden mennyiségben, kilogrammja 2.20 korona. Papírhéjú dló, nagyban és kicsinyben, olcsón eladó. Hartmann Samu, Ferenc-tér 1. szám. 4996

78 mm. prima vöröshagyma eladó. Bővebbet Szál-utca 4. 4944

Reclam naptárak 1916. évre nagy választékban jutányos áron kaphatók Pichler Sándor könyvnyomda, papír- és írószerszerezésében Szabadság-tér 1. Telefon 308. sz. 781

Merani osázkörte szálló, többféle alma, citrom és más délgyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca, Fehér Kereszt épület. 4599

Hódmezőesi tőgazdaságban termelt élőhalat, pontyot kg-ként 3 és 4 korona árban, pénz előleges befizetése ellenében, szállít Havas Jakab, Honcstó Telefon szám 8. 4749

Karácsonyi ajándékok: levélpapírok, festőkészletek, albumok, irólizatok stb. képes könyvek, ifjúsági iratok kaphatók Pichler Sándornál, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 781

Karfiol, alma 1 kiló 60 fillér. Tiroli, maronit. Kaissinbarack, som, meggy és málna izeket ajánl: Galler Anna, Deák Ferenc-utca. Fehér Kereszt-épület. 4946

„Geoha” patent cipősámia szabályozható, párja 2 kor. 50 fill. kapható Cipőtörszében Andrassy-ut 22. szám. 3405

Gyönyörű tartású hibátlan, 160 magyar, 6 éves, világos pejkanca, hátaslónak s kocsiha egyaránt kiváló, 3200 koronáért eladó. Megtekinthető tulajdonosnál; Grecsek Edéné, Temesrékás. 4955

Eladó több száz darab lótakaró, nyergek, lószerszám, míg a készlet tart. jutányos áron kapható Bleier Ignác Szent Pál-u. 12. 3035

KÜLÖNFÉLE.

Elegáns névjegyet készít Pichler Sándor könyvnyomdája, papír- és írószerszerezésében Szabadság-tér 1. Telefon 308. 781

Hatóságilag engedélyezett
patkány- és egérintás
új eljárás szerint.

Patkány- és egérintéshez ajánlok **patkány- és egérintő-fusz-bacilust.** A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintő-fusz bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine” vegyszertári laboratórium

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz. Telefon 10-45. 511

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Olcsóbban mint bárhol!

Saját termésű, idel, papírhéjú

d i ó

különként és mázsánként legolcsóbban Codilla építésznél, József főherceg-ut 10. sz. (Lutheránus templommal szemben.) 4995

Rum és likőr

essentiák és compositiókban valamint édes nemes paprikákban állandó raktár.

Saját védjegyzett **„Rum Arom”** 50 filléres üvegekben mindenütt kapható. 502

Szemző Armin áruügynökségénél. Telefon sz. 592.

Cipészek

figyelmébe!

A nagy talphiányon előnyösen segít a

talp-hulladék

Felhasználható:

felső flekknek, rámának, kedernek, spicnek, stief kaplinak, stb.

Előnyös árak mellett kapható:

Steiner Mórnál Arad, Bockó-utca 8. sz., az udvarban. 4888

Szappan, Gyertya,

Gyufa,

Gépfaggyu,

Gépolajok,

Kocsikenőcs,

Zsiradékárak

Petroleum

nagy raktára

Hubert József

Arad, Szabadság-tér. 5262

Nagyszűrtű és a legújabb kórokozók és általában mindenkinél mint legjobb

Ízületmegszilapító bedörzsölés

megbűlés, rheuma, köszvény, influenza, varok, mell- és látfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. 5262

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvegje K - 80, 140, 200

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az Arany Szomszédoknál címzett: Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I. Elisabethstr. 6.

Szaporított szőlőlé.

8809

RADÓ GYULA

női divat áruháza ARAD.

NAGY KARÁCSONYI OCCASSIO

Női felöltők
Divatkabátok
Plüss- és Caracul-felöltők
Perzsia-és Sealski-kabátok

Kosztümök
Leányfelöltők
Bundák
Szörmegarnitúrák

BLUSOK — PONGYOLÁK

Leszállított szabott árak!

Telefon 238.

4797

GÁBOR MIKLÓS

csokoládé és cukorka gyári lerakata

Arad, Salacz-utca. Telefon 1059.

Karácsonyi szalncukorkáim
a legjobbak!

Felhívom mélyen tisztelt vevőimet, hogy tekintettel a mostani óriási áruhiányra, igyekezzenek

karácsonyi cukorkákban

szükségüket minél előbb beszerezni. mert kérdés, hogy később a most készleten levő szép és finom dolgok egyáltalán kaphatók lesznek e.

Kiváló tisztelettel

Gábor Miklós.

4798

Tisztelettel értesitem, hogy **női divattermem megnagyobbítva,** az uri hölgyközönség rendelkezésére áll, ahol toaettek, costumök, pongyolák és bluzok a legegánsabbtól a legegyszerűbbig izlésesen készülnek.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Nemesné Kohn Józsa Szabadság-tér 10. sz., II. emelet.

Kérjük

igen tisztelt vevőinket, tekintettel a nehéz házköz szállítási viszonyokra,

a karácsonyi ünnepek tartamára szolgáló

köszön és kocsz

szükségletének biztosítására szives megrendeléseiket

már most megtenni, hogy az utolsó napokban torlódó szállítások elkerültesse és figyelmes szolgálatot biztosíthassunk.

Kitűnő tisztelettel

Kneffel Károly és Fia

köszön és kocsz nagykereskedése Boros Beni-tér 2. sz. Telefon 139. sz.

Fajalmák.

Jonathán, Batul, Sikulai Ranett, Bőr, Vanília, Törökbálint, Sóvári és Citromalma kicsinyben és nagyban legjutányosabb árban kaphatók

Káli Ferenc

gyümölcskereskedésében, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 4778

Cognac,

Likörök,

Szilvortum,

Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota. 850

Kovácsot

kerekek azonnali belépésre alvácái ipartelepemhez, ki iparvasuti kocsik javításához és lövasalásban jártassággal bír.

Klein B. Vilmos

Sina-utca 1/a. 4948

Uraságok és kereskedő urak figyelmébe!

Ajánlok egy nagymennyiségű raktáron levő árut. Amíg a készlet tart a következő olcsó árban számítom nagyobb vételeknél:

- 500 drb meleg téli vattás kabát darabja Kor. 15.—
- 500 drb meleg téli nadrág, darabja Kor. 6.—
- 1000 drb meleg téli trikó ing, darabja Kor. 4.—
- 1000 drb meleg téli trikó nadrág, darabja Kor. 4.—
- 300 drb meleg brites nadrág, darabja Kor. 10.—
- 150 pár meleg posztó harisnya, párja Kor. 4.—
- 500 pár erős munkás bakancs patkóval és szeges talppal, párja Kor. 25.—

Ne mulassza el senki ezen alkalmi vételt, mert később ezen árt nem lesz kapható 4973

Herzfeld Gyula

ruhakereskedőnél Arad, Asztalos Sándor-u.

Karácsonyfára

gyönyörű cukorkák nagy választékban, továbbá kitűnő

szaloncukorkák

a legolcsóbban kaphatók

Csokoládé Király-nál

Forray-utca 2. sz. 4922

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 491

Kalmár József

villanszerelési vállalata Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

Németség község előljáráóságától.

2707—1915.

Árverési hirdetmény.

Németség Község közbirtokosságának tulajdonát képező 2 db. kiseleztezt jól táplált tenyészkan, Németség község házában 1915. évi december hó 22. napjának délelőtti 9 óráján nyilvános árverésen eladatni fog.

Miről venni szándékozik ezennel értesítettnek.

Németség, 1915. december 17.

Balogh István

körjegyző.

Glázy Miklós

bíró.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermeküknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin”.

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Hajfestő a „Melogen”.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni.

Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilior.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-táraban

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapítottott 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Vendéglő

Szegeden, mely most is üzemben van, circa 500

hekto sör, nagyobb bor- és konyhaforgalommal, bevonulás miatt eladó.

Szükséges tőke 5000 korona készpénz. Személyes felvilágosítást nyújt a Kőbányai Polgári Serfözde Szegedi Főraktára.

Nyáry Testvérek

cukor-, likőr- és rum-gyára
Arad, Salacz-utca 2 szám.

Ajánlják a közelgő karácsonyi ünnepekre naponta frissen készült csokoládé és szalon cukorkáit, valamint nagy választéku fa diszeket és csillagszörőgyergyáit. — Üzletünk fennáll 1882. év óta. — Olcsó árak. Szolid kiszolgálás. Pontos kiszolgálás.
Telefon 249. szám. 4847 Telefon 249. szám.

A szájúreg desinficiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlérésénél, amely különösen gyermekeknél rendkívüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**
Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat
nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájúreg desinficiálja, utólag igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Krovil“ korpákenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

A szépségápolás titka a használandó szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcső Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lilá, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Eladok Braun N. A.

zsirt,
szalonnát,
szappant
(4-5 éveset),
burgonyát

nagyobb mennyiségben, valamint veszek is. 2589

Kalmár Endre
Arad, Asztalos Sándor-u. 5.
670. Megyei telefon 670.

Braun N. A.

festékraktára
Arad, Boros Beni-tér 7.
1011

Ajánlunk
petroleumot
literenként 64 fillérért.

PAFF varrógépek

műhímezésre és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iró-angyal védjegyes és Columbia gramphonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos
műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5-6.
Telefon szám 96.

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Cím a kiadóhivatalban.

1915. évi 86-5. sz.

Kincstári vadászat bérbeadása.

A lippai m. kir. főerdőhivatalnak alárendelt lippai m. kir. erdőgondnokság kezelése alatt álló mintegy 6886 kat. holdas lippai vadászterületnek az 1916. évi január hónap 1-től 1925. évi december hónap 31-ig terjedő tíz évre keendő bérbeadása iránt a lippai m. kir. főerdőhivatalnál 1916. évi január hónap 11-én délelőtt 9 órakor zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Vadállomány: 6x, vaddisznó és apró vad.

Kikiáltási ár: évi 620 korona.

Bánatpénz: 70 korona.

Bővebb felvilágosítás egy a földművelésügyi ministerium II/B-1. (vadászati) osztályában, valamint az alulírott főerdőhivatalnál és a Lippai m. kir. erdőgondnokságnál (Lippa, Temes megye) szereshető. Kelt Lippán, 1915. évi december hónap.

4988

M. kir. Főerdőhivatal.

Ha izletes és jó mézes süteményeket szeret, úgy látogassa meg a Szabadság-téren URANIA épületben levő mézeskalácsos üzletemet,

ahol finom gyümölcskenyeret és teasüteményeket is nagyban és kicsinyben legjutányasabban nagy választékban árusítok. Haddbavonultaknak legalkalmasabb küldemény. Szives pártfogást kér, kitűnő tisztelettel: **Weichelt János, mézeskalácsos.**